48 ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2830 — ՇԱԲԱԹ — 1331 ՁԷՄԱՁ ԻՒԼ ԷՎԷԼ 24 — ԱՊՐԻԼ 17 — 30

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ՍԻ ՀՆՕՐԷՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԳԱԼԻԹ ՊԱՊԳԷ ԱԼԻ ՀԱՍՏԷՆՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՉԵՆ ԸՆԴՈՒՆԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته‌سی
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سی نمره ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ԿԱՆԽ.	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՐՄՍ.
Գիւղաց համար		80 Ղ.	45	25 Ղ.
Դուռանները համար		80 »	45	25 »
Արտասահման »		25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրչ., մէջէ աւելի դրուելիք ծանուցմանց համար
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ❀ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԾԱԼՈՅՍԻՆ ❀ — 10 ՓԱՐԱ

ՍՊԱՍՈՒՄԻ ՇՐՋԱՆ

Ի՞ՆՉ ԵՂԱՒ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ԴՈՐԾՈՒ

Կասկածոտ չլինելը բոլորովին չփոթեցուցիչ եղաւ, քանի որ մինչեւ այսօր, Շքօտրայի խնդրոյն պատճառաւ, Տէրութիւնք սպասուած դիմումը չբրին Թուրքիոյ մօտ։

Երէկ Լոնտոնի մէջ Դեսպանաժողովը իր ամենէն կարեւոր նիստը պիտի գումարէր, վերջին որոշումը տալու համար Աւստրիոյ, որ ծանուցած էր թէ մինչեւ հինգ օր (մինչեւ յառաջիկայ Եշ.) եթէ Տէրութիւնք միահաղոյն բանի այժ չբանեցնեն Դարատաղի վրայ որպէս զի Շքօտրան պարպէ, ինք առանձին պիտի գործէ և իր բանակը պիտի քալեցնէ Զէթինեի վրայ։

Ահա այս ոգառնալից դիմումին վրայ պիտի խորհրդակցէր երէկ դեսպանաժողովը, որուն ներկայ ըլլալու համար Սըր Էտուարտ Կրէյ իր ամարանոցը թողուց և վազելով Լոնտոն ժամանեց, չուզելով իրեւ պատասխանատու նախարար անման մնալ այնպիսի խորհրդակցութիւնէ մը, որուն հետեւանքով կրնայ մինչեւ իսկ խնդրական ըլլալ աշխարհի խաղաղութիւնը։

Բայց յուզուելու վախերը ո՛րքան որ բաւական են արդէն Աւստրիոյ այս սպառնալիքով, անդին Ռուսիա քիթանացի զեկոյց մը բրաւ Վենայի կառավարութեան թէ Աւստրիոյ մէկ հսկելու գործողութիւնը Դարատաղի դէմ կրնայ ունենալ իր անախորժ հետեւանքները։ Վիեննա կը հաղկայ անչուշտ Ռուսիոյ այս զեկոյցին յետին միտքը։

Բայց մի՛ յուզուիր։ Շքօտրայի համար Եւրոպայի խաղաղութիւնը չի խանգարուիր, ինչպէս Սիլիսդրէի համար չի խանդարուեցան Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ յարաբերութիւնները։ Կ'երեւի թէ ամբողջ այս եղածներուն մէջ խորհրդաւոր մը կայ, որուն մեր խելքը հոս դժուարաւ կը հասնի, բայց հարկաւ Լոնտոնի և Բարիզի մէջ քիչ թէ շատ կը հասկնան այս ձեւ բանիները։

Ռուսիա դեռ իր քաղաքականութիւնը ճշդած չէ լիովին բոլոր այս խնդիրներուն, մանաւանդ Դարատաղի մասին Աւստրիոյ քաղաքականութեան հանդէպ։

Կ. Պոլսոյ դեսպաններուն կողմէ Բ. Դրան հաղորդուելիք ծանուցագիրն ալ այս երեսէն ձգգումներու կը հանդիպի։ Բայց, ամէն պարագայի մէջ, առաւաւէն մինչեւ մէկ շաբաթ բոլոր ապագայ երեւոյթներուն նշոյլը պիտի սկսի պպզալ։ ըլալիքը պիտի հասկցուի, գոնէ ընդ աղօտ, բայց սուգգութեան բոլոր նշաններով, և կամ հաշտութեան նախաշաւիղ պայմանները պիտի տարբագրուին։

Ի հարկէ մինչեւ որ Դարատաղի խնդիրը չուտարանուի, հաշտութեան գործը պիտի կաղայ այս կերպով, կամ նորանոր կնճռոտութիւններ պիտի դան խանգարել այն ուղղութիւնը որ մինչեւ ցարդ նպաստաւոր կը համարուէր հաշտութեան նպատակին համար։

Դիտելի պարագայ մըն է որ Լոնտոնի խորհրդակցութեան մէջ երկու չաբաթէ ի վեր Ալպանիոյ հարցը լուռ կը մնայ։ Միւս վախ կայ թէ Ալպանիոյ մասին անցեալ արտօնութիւնները պիտի նուազեցուին, և պարզ ինքնօրէն նահանգ մը ըլլայ անիկա Աւստրիոյ դերիշխանութեան տակ առանց Շքօտրայի։ Բայց այս երեւոյթը, եթէ իրականութիւն դանէ, միջազգային հորիզոնը բոլորովին կը մթնցնէ տարբեր կերպով, որովհետեւ պատերազմին սկիզբը բոլոր Տէրութեանց կողմէ ընդունուած անչախնդրութեան յայտարարութիւնը այս կերպով ջուրը կ'իյնայ և ուրիշներուն ախորժակը եւս կը բացուի։

Անցեալ շաբթուան կարեւոր իրողութիւններէն մին է նաեւ Քրիսնական կառավարութեան որոշումը, տուտարնուելու մը զրկելու Արեւելեան ջուրերը, իր շահերը պաշտպանելու համար, բայց ո՞ր վտանգուած շահերը։ Եւ հեռագիրը կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց նախարար Մ. Բիշօն է որ պաշտօնագրով մը այս պարագան շեշտեր է իր ծովային պաշտօնակցին մօտ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ

ՅՔՕՏՐԱՅԻ ԱՌՄԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(ՎԵՐՋԻՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱՐԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ)

«Արդիւնաւ՚ծ է Շքօտրան առնել», ա՛յս էր Մեծ Տէրութեանց հրամանը Դարատաղին, և այս հրամանին ոյժ տալին նաւատային ցոյցով մը։ Բայց Դարատաղցիք Շքօտրան առին։ «Արդիւնաւ՚ծ է զայն պահել», կը պոռան հիմակ ալ դիւանագէտները։ Բարիզի դեսպանաժողովին համար Դարատաղի առաջին պատուիրակը պաշարման պատմականը դիրնէ հետեւեալ կերպով, յայտարարելով հանդիպիմ թէ «քաղաքը ետ դարձնելը կարելի չէ։»

Հաշտութեան ժողովին առաջին գարատաղեան պատուիրակ Մ. Միուչքովիչի յայտարարութիւնները.— Ահա Շքօտրա մեր ձեռքն է եօթը ամսուան պաշարումէ մը վերջ, ա՛յնպիսի ճիգերէ վերջ, որոնց դերբնական ընդարձակութիւնը Եւրոպայի կողմէ ըստ բաւականին չի գնահատուիր, եթէ ի նկատ առնուի մեր միջոցներուն նուազութիւնը, մեր մարդոց սահմանափակ թիւը։ Գրաւեցինք զայն հակառակ հաւային ցոյցին, հակառակ Եւրոպայի արգելքին, հակառակ մեր սահմանափակ միջոցներուն, որովհետեւ Դարատաղի ամբողջ ժողովուրդը որոշած էր դաշնակիցներուն ամբողջ դործը ի գլուխ հանել, այսինքն Թուրքերը ճզմել Եւրոպայի մէջ և անկեց անհետացնել զանոնք, հինգ հարիւր տարուան բռնապետական դրութիւն մը քայքայելու համար։

«Դարատաղ ուզեց կատարել իր բաժինը այս քաղաքակրթական մեծ գործին մէջ։ Այս գործը այսօր կատարուած է։

«Քաղաքին պաշարումը սկսանք դրեթէ թշնամութեան սկզբնաւորութենէն անմիջապէս ետքը, Հոկտ. 21ին։ Մեր ամբողջ արու ժողովուրդը, 14էն 65 տարեկան, դիրքի տակ կանչուեցան։

«200,000 հոգինոց ժողովուրդէ մը դրեթէ 30,000 հոգի զինեցինք և հանդերձեցինք։ Բոլոր նախիրը, բոլոր մեր ձիերը, մեր եղները, մեր ոչխարները, մեր այծերը, ամբողջ խոտը, վարակը, յարդը մեր գիւղացիներուն, ամէն ինչ գրաւուեցաւ կառավարութեան կողմէ։ Ագարակներուն մէջ կը մնային միայն կիները, տղաքը և քանի մը ծերուկներ։

«Պատերազմին սկիզբը, այս 30,000 հոգիէն 21,000ը Շքօտրայի առջեւ էր և 9000ը Նովի Պազարի սանճաքին սահմանապուրը։ Բայց յետոյ, երբ Սերպիա վերջացուց Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ մէկ մասին դրաւումը, այն 9000 հոգին ալ պաշարուած քաղաքին առջեւ զբաղուեցաւ։ Բոլոր մեր արու բնակչութիւնը —կը կրկնեմ— 14էն 65 տարեկան, վեց ամիսէն ի վեր կը գտնուի Շքօտրայի առջեւ։ Մեր մղած կրկնակի յարձակումներուն մէջ 10,000 մեռեալ և վիրաւոր ունեցանք, առանց հաշուելու վերջին յարձակումներուն մէջ մեր կրած կորուստները, որոնք կը հաշուին դրեթէ 3000 հոգի։

«Վիրաւորները մասամբ ապաքինած են։ Անոնցմէ կան որ երեք տարբեր անդամներ վիրաւորուած են, և երեք անդամ մեր հիւանդանոցներէն անցած են։ Մեռեալներուն տեղը անցան ա՛յն Դարատաղցիները, որոնք Միացեալ Նահանգներէն չարունակ կը հասնէին իրենց հայրենիքին համար զէնք առնելու։ Շքօտրայի պաշարման առեն զոհեցինք երկրին ունեցած նախիրը, ուտելիքները, դրամը, ա՛յնպէս որ այսօր մեր ժողովուրդը դրեթէ ոչինչ ունի։ Բաթթարայէն մինչեւ Տուրացցո տարածուող ծովային պաշարումը կ'արգիլէ ուտելիքի ամէն ներածութիւն մեր սովալլուկ երկրին մէջը։

— Ձէ՞ք կրնար ուտեստ ներածել Նովի Պազարի սանճաքէն կամ Սերպիոյ ճամբով։

— Անկարելի է։ Չենք կրնար ցամաքի ճամբով ուտեստ բերել։ Ծովու ճամբով միայն կրնանք պարենաւորուիլ։ Ո՛չ միայն այսօր անօթութենէ կը մեռնի Դարատաղեան ժողովուրդը, այլ նիւթապէս ալ չկրնար հերիւել հողը և ցանել, այլ եւս չունինք ո՛չ եզ, ո՛չ ձի, ո՛չ ցանք, և ոչ ուրիշներ հայթայթելու միջոց։ Ամէն ինչ զոհուեցաւ Շքօտրայի համար, ամէն ինչ, ամէն ինչ։ Եւ այս անհուն զոհողութիւնէն վերջ հիմա կ'ուզեն որ քաղաքը ետ դարձնենք։ Ո՞ւր է Եւրոպայի խիղճը, ո՞ւր են քաղաքակիրթ աշխարհի արդարութեան զգացումները։ Տէրութիւնները Դարատաղի հետ անգթօրէն, անիրաւարար վարուեցան։ Առանց իրենց վիճամութեան, շատ աւելի շուտ պիտի առնէինք քաղաքը։ Ինչպէս։ Այսօր մեզմէ կը պահանջեն այդ քաղաքը ետ տալ քանիցս մեզի ըսուէ վերջ։ «Եթէ կրնաք գրաւել զայն, պիտի պահէք։»

«Եթէ Եւրոպա չէր ուզեր որ պահէինք, ինչո՞ւ չքաւ պատերազմին սկիզբը, անոր տիրելու համար ա՛նքան մարդ և այնքան դրամ ղոհելէ վերջ։ Երկու ամիս զինադուլի միջոցին, մեր զինուորները անգործ մնացին։ Բայց Թուրք պահակազօրքը, իրենց մէջ գտնուող մէկէ աւելի աւարիացի սպաներուն օգնութեան շնորհիւ, մեծապէս ամրացուց քաղաքը։ Զինադուլը խզուեցաւ վերջը. ծին։ Պատերազմը կը վերսկսի և այդ պահուն Սերպիա մեզի կ'ընծայէ ո՛չ միայն մարդ, ինչպէս ընծայած էր պատերազմի սկիզբէն ի վեր, այլ նաեւ եւ մանաւանդ խոշոր հրետանի, ռազմամթերք և ուտելիք որոնց պէտք ունէինք։ Երախտագիտութեամբ կ'ընդունինք։ Այս զինուորներն ու բոլոր այս իրեղէնները կը զրկուին Սկիւտրէն և ուրիշ տեղ քաղաքներէն Սելանիկ։ Սակայն չեմ գիտեր ո՛ւրկէց եկած հրամանդներ կ'արգիլեն անոնց նաւ դրուիլը։ Գանի մը չաբաթուան պայմանաժամէ վերջ Եւրոպա ծանուցագիր մը կ'ուղղէ Դարատաղի, յայտարարելով թէ Շքօտրա պէտք է Ալպանիական մնայ, ի՞նչ ալ պատահի։ Այս ծանուցագրին յանձնումէն վերջ միայն կ'արտօնուի Սելանիկ ցամաք հանել իրեղէնները, և անկէց ալ դէպ ի Դարատաղեան ջուրերը։

«Նոր յայտագրում մըն ալ առաջ կուգայ սա՛ իրողութենէն թէ մեր տարատրութեան տակ գրուած քանի փոխադրանաւերը պէտք է իրենց ուղղկից ուղեւորային հելլէնական մարտանաւեր, բայց տարիա՛լ անկարելի նաւա, որովհետեւ այդ նաւերը այլ եւս տրամադրելի չէին Եօրկիոս Թագաւորին սպասուելեան հետեւանքով, քանի որ պիտի ուղեկցէին արքայական մարմինին։ Վերջապէս փոխադրանաւերը կը հասնին Աէն-Ժան տէ Մէտուա։ Սերպ զօրքերը ցամաք կը հանուին և սերպ խոշոր թնդանօթները Շքօտրայի առջեւ կը հասնին։ Սերպիա կը պարտաւորուի զլուխ ծռել։ Այն պահուն երբ նոր նաւ դրուած էին Սելանիկ մնացած զինուորներուն երկրորդ կէսը և ուտելիքները։ Տէրութիւնները մարտանաւ զրկեցին Անթիվարիի առջեւ և հաստատեցին պաշարումը։ Կարգիլեն ո՛չ միայն ռազմամթերքի և իրեղէններու առաքումը մեր զօրքերուն համար, այլ նաեւ ուտեստի ներածութիւնը մեր սովամանջ բնակչութեան համար։ Իբրեւ վերջին ճնշում Դարատաղի թագաւորին վրայ, Տէրութիւնք անոր կ'ընեն. «Պաշարումը վերցուցէք»։

Թագաւորը բարձրագոյն ժողովը կը գումարէ Զէթինեի մէջ որուն ներկայ կ'ըլլան գլխաւոր զօրավարներն ու նախարարները, և անոնց կը յայտարարէ թէ տէրութեանց հրամանին առջեւ պարտաւորուած է Շքօտրայի պաշարման վերցուիլը հրամայել։

«Բոլոր զօրավարները, բոլոր նախարարները կը հակառակին։ Թագաւորը այն առեն կը յայտարարէ թէ կը հրաժարի և թէ կառավարութիւնը ու զօրավարները պէտք է համաձայնին զահաժառանգին հետ։ Գահաժառանգը կ'ընդդիմանայ թագաւորին որոշումին։ Այս վերջինը վերջնականապէս կը յայտարարէ որ եթէ զօրավարները ու նախարարները չեն ուզեր Շքօտրայի պաշարումը վերցնել, պէտք է քաղաքը ոմբակոծել և ընդհանուր յարձակում մղել առանց վայրկեան մը կորսնցնելու։

«Ահա ինչ որ ըրինք։ Երկու դիշեր և մէկ ցերեկ ամէն կողմէ միանգամայն ոմբակոծեցինք քաղաքը ծայրահեղ ուժգնութեամբ, և պահակազօրքը, վերջնական յարձակումէն վախնալով, պարտաւորցուց էսատ փաշան անձնատուր ըլլալ։

«Ահա Շքօտրայի պաշարման պատմութիւնը։

«Հիմակ Եւրոպա ի՞նչ կ'ուզէ մեզմէ։

«Շքօտրան զրաւեցինք։

«Կ'ըսուի թէ Աւստրիա կ'ուզէ զայն ետ առնել։

«Եթէ Եւրոպա թողու ասիկա, պէտք է որ Աւստրիա բոլոր մեր արու բնակչութեան դիակներուն վրայէն անցնելով առնէ զայն։

«Մենք Աւստրիոյ Շքօտրա տուողներէն չենք։

«Գանի մը օր առաջ, վերջին զոհողութիւնները չբրած, տէրութիւններէն պահանջեցինք որ Շքօտրայի պաշարման թողման իբրեւ փոխարինութիւն հողային շնորհում մը ընեն մեզի։

«Մեր պահանջածը սահմանադրի թեթեւ ուղղութիւն մըն էր միայն։

«Մեր պահանջումը կոչտաբար մերժուեցաւ Լոնտոնի դեսպանախորհուրդին կողմէ։

«Մենք Շքօտրան Աւստրիոյ պիտի չտանք։

«Թագաւորին համար այլեւս հնար չէ, հակառակ իր բոլոր բարի կամեցողութեան, խոնարհիլ տէրութեանց որոշումին առջեւ։ Բանակը և բովանդակ Դարատաղեան ժողովուրդը պիտի հակառակին իրեն։

«Թող Եւրոպայի հանրային կարծիքը աչքին առջեւ բերէ Դարատաղի դէրքը, խեղճ աղքատ երկիր մը, և Եւրոպական վեց մեծ տէրութեանց դէրքը։

«Մենք առաջ այնպէս հաւատացուցին որ եթէ կարենայինք Շքօտրան առնել, քաղաքը մերը պիտի ըլլայ։ Դիւցազնական ջանք մը ըրինք, ահագին զոհողութիւններու հաւանեցանք։ 14էն 65 տարեկան գարատաղցի բոլոր մարդոց մէկ երրորդը վիրաւորուեցան կամ մեռան։

«Ահա հիմա մեզի Շքօտրան ետ առնելու մասին կը խօսին։ Ասիկա կարելի չէ։ Հանրային կարծիքը թող դատէ մեր և այդ անիրաւ պահանջումը մեզի ուղղողներուն միջեւ։»

ԱԶԳԵՐՈՒ ԵՍԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երկրորդ յարկը դանուող դրացուհիս ամէն օր չորս հինգ ժամ չարունակ ձայնասանդուխը կը նուագէ իր դաշնակին վրայ...

Երրորդ յարկի դրացիս բոլորովին կ'ատէ դաշնակը։

Եւ ահա կռիւը կը բռնկի... դէպքերը կը դահավիժին։ Կացութիւնը այսպէս է.

1.— Դրացուհիս ամբողջ օրը բաղուկները չարժելով իր դաշնակին ժիրը կը բարձրացնէ. հարիւր թէ ժամանակ կը գտնէ ճայնելու։

2.— Դրացիս ինք ալ սկսած է գործիք մը նուագել. պարզ աւելի կոթ մըն է որով անդադրում կերպով իր տախտակամածը կը ծեծէ իրիկուան ժամը 9էն մինչեւ առաւուան ժամը երկուք։ Եւ ժամը վեցին արթնցուցին պէս կրկին կ'սկսի...

Բոլոր վարձակալները կը նեղուին, կը ջղայնանան, կը խելագարին այդ բռնապետական ժիրներէն։

Այսպէս հարիւրէ աւելի մարդիկ կը տառապին վրէժառութիւններէ, որոնց հետ գործ չունին իրենք...

Այս պատմութիւնը չի՛ չահագրգռեր ձեզ։ Եւ ասկայն չատ փիլիսոփայական է ան... Դիտեցէ՛ք, ի՞նչպէս մարդիկ, խմբակցութիւնները, ազգերը զոհացում կուտան իրենց առերութիւններուն առանց հոգ մը անգամ ընելու իրենց դրացիներուն մասին։ Կին կայ որ հինգ վեց հոգի մէկէն, սիրահարն ալ հետը, կը թունաւորէ, զործաւորական միութիւն կայ որ գործադուլ կ'ընէ առանց ինքներէն հարց տալու թէ արդեօք իր պայքարելու այդ եղանակով վնաս չի՞տար ընկերութեան միւս անդամներուն, ազգ կայ որ իր հաւիթը եփելու համար կրակ կուտայ ամբողջ Եւրոպային...

Օ՛, եսամոլութիւն, այնքան վայրագ թէ՛ առելութեան և թէ սիրոյ մէջ, դուն միայն աբատիմանին երկրորդ և երրորդ յարկին մէջ չէ որ կը բնակիս, այլ բոլոր յարկերուն, բոլոր տուներուն, բոլոր պալատներուն մէջ և ամէն տեղ...

ԲԼԷՄԱՆ ՎՕՔԷԼ

ՅՕՐԹՕՆ "ՄԱՆՋՈՒՄԷ„Ի — (33)

ՈՒԽՏԻ ՃԱՐՊԷՆ

ՎԷՊ՝ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵՑՈՒԹ — ԳՐԵՑ՝ ԳԷՈՐԳ ՄԵՍՐՈՊ

Ա. ՄԱՍ
ԵՐԱԶՆԵՐ ՈՒ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Դ. ԳԼՈՒԽ

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՏՐԱՆՔԸ

— Ապադան կը համոզէ քեզ։

— Թիւր կարած մըն է այդ։

— Պատահան չեմ տար։

— Վրոյը եթէ կ'ուզէ ամուսնանալ Հերմինէի հետ, Հերմինէի ծնողքն ի՞նչ պիտի ըսեն, աղջիկը պիտի ընդունի՞

— Սա իմ դիտնալիքս բանը չէ։ Սա չափը գիտեմ որ Հերմինէ ծայրայեղորէն համակրած կը թուի Վրոյրի։

— Թերեւս ամէնը այդչափ։

— Այդչափն ալ հերիք է։ Վրոյր կամաց կամաց գործը կ'ելնէ։

Հաւաքման զանգը զարկաւ։ Տղաները հապճեպով հաւաքուեցան ու ննջարանի անդուռին վրայ կարգ եղան։

Ճաչարան իջնելով, մէյ մէկ կտոր հաց և մէյ մէկ քիչ կանաչ ձիթապտուղ և պանիր առացան։

Նշանը տրուելով դուրս ելան գպրոցի դուռնէն, քովընտի պարէզին անցան և պարիսպին դուռնէն, որ թէև ամէն անդամ չէր բացուեր բայց այս առթիւ բացեր էին, դուրս ելան։

Պարիսպի դրան առջեւ կ'սպասէր մեքանան մը որ երկու էշ էր բերեր կեցուցեր հոն։

Հսկող վարդապետը էշերը տեսնելով,

— Սրդաբ, ըսաւ ելիր դուն նստէ մէկին վրայ, չես կրնար քալել։

— Չէ, հայր սուրբ, ես կը քալեմ, Ինքն ալ զգացեր էր այդ։ Չէր փափաքեր այդ իրականութեան։ Իր ամբողջ էութիւնովը զզուանքով կը նայէր Վրոյրի այդ յաղողութեան վրայ։ Բայց իրականութիւն էր ան։

«Վրոյր զարնուած էր Հերմինէի...»

Կրկին իր մտքին ներկայացան ընկերոջ բառերը և ցնցուեցաւ։ Ցայտնապէս կը նեղուէր իր մտածումներէն։

Բախտաւո՞ր էր Վրոյր։ Կրնայ ըլլալ, բայց անոր բախտաւորութիւնը ինչո՞ւ վիշտ կը պատճառէր իրեն։ Աբգարի։

— Ճիշտ է, մտածեց Սրգար, Վրոյր գրաւուած է Հերմինէով և եթէ այդ աղջիկը իրեւ ամուսին առնելու բաղձանքը չունի, կրնայ ծնիլ իր մէջ։ Երբ ուսուցիչ ըլլայ Հերմինէի, երկար յարաբերութիւնով պիտի կրնայ աղջկան սիրտը իրեն դրաւել։

Այս դաղափարը կամ կասկածը այնքան լուսաւոր կերպով ներկայացաւ իր մտքին առջեւ, որ ինքն ալ սարսուռ մը զդաց։ Սիրտը սեղմում մը ունեցաւ։ Ի՞նչ ընէր, ի՞նչ կրնար ընել։

Եթէ կարենար քար մը դնել Վրոյրի առջեւ, եթէ կարենար արգելք մը հանել անոր ապագայ այդ յաղողութեան առջեւ, ա՛ռքան երջանիկ պիտի ըլլար։

Բայց յանկարծ իր մտածումի հղանակը փոխեց.

— Ինչո՞ւ այսքան նախանձով կը նայիմ Վրոյրի վրայ։ Նախ՝ ճիշտ է թէ Վրոյր ունի այն զգացումները, զորս կը կարծենք թէ ունի։ Եւ յետոյ, ենթադրենք որ համակրանք մը կը տածէ այդ աղջկան հանդէպ, տարիկ ի՞նչ պատճառ պիտի ըլլայ որ ես տարուիմ նախանձի բնազդով։ Ինձի՞ ինչ։

Սակայն չէ, չէր կրնար ըլլալ ՝անզգայ։ Վրոյրի և Հերմինէի յարաբերութիւնները, նոյնիսկ եթէ հակառակ բաներ ըլլային անոնք, կը հետաքրքրէին զինքը։ Չէր կրնար սնտարբեր մնալ։ Իր սրտին խորքն զգաց այս կէտը։ Զգաց, բայց կ'աշխատէր քնացնել իր այդ զգացումը։

— Հրաշալի աղջիկ մըն է, ըսեր է, Սրգար շարունակեց իր մտածումը, այս բացատրութիւնը կարելի չէ մեկնել այնպէս ինչպէս կ'աշխատէր ընել իմ ընկերը։ Վրոյր կրնայ ըսած ըլլալ առանց զգայական լուրջ վերաբերում մը ունենալու Հերմինէի հանդէպ։ Ամէն մարդ կրնայ նման բացատրութիւն մը գործածել ու և է աղջկայ նկատմամբ, եթէ սա կամ նա առաքինութիւնը տեսնելով անոր մէջ, հիացում մը ունեցած ըլլայ անոր հանդէպ։ Հերմինէ այնպիսի աղջիկ մըն է, որուն ա՛յքսորու առաքինութիւններէն մէկ երկուքը ես իսկ ճանչցած եմ։

Հերմինէի պատկերը դարձեալ ներկայացաւ իր մտքին առաջ։ Իր անհոդէնին մէջ, Հերմինէն իր դէմը կանգնած, դուրգուրանքի, աղուսպատանքի արտայայտութեամբ, կարմիր այտերով, սպիտակ հագած, վարդագոյն ժապաւէնը մազերուն մէջ։ Պաշտելի՛ աղջիկ, հրաշալի՛ աղջիկ մըն է ան։

Ծիրդ խօսած էր Վրոյր։ Ինքը Աբգարն ալ իր հոգիով կը վկայէր Վրոյրի բացատրութեան ճիշդ ըլլալը։ Բայց ինքը հրաշալի կը գտնէր Հերմինէն ներքին զգացումով մը, որը եթէ Վրոյր ալ ունեցած էր, իր խօսակից ընկերոջ ենթադրութիւնները ճիշդ կ'ըլլային։

Ուրեմն Վրոյր համակրած էր աղջկան սիրած էր զայն, կ'ուզէ՞ր ամուսնանալ անոր հետ։

Թերեւս, բայց պիտի կրնա՞ր։ Եթէ կարենայ, լաւ, գէ՞ղ քան մը ըլած կ'ըլլայ։

— Վրոյր Պոլսեցի և Սամաթիացի է, խորհրդածեց Սրգար։ Պոլսեցիները քիչ մը չատ չիրամ ունեցած են եւրոպացիներու հետ, որոնց մէկ սիրաբանութիւնը անձանօթ բան մը չըլլայէն դատ, չատ սովորական է։ Անոնք եթէ սիրեցանեն, անպայման ամուսնանալու համար չէ։ Անոնց կիներն ալ կը սիրեն գիրերներ ընել, երիտասարդներն ալ։ Վրոյրի չարժուումն ալ այդպէ՞ս է արդեօք։ Եթէ սիրաբանի Հերմինէի հետ որ օր մըն ալ ձգէ ու փախչի։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ խեղճ աղջկան վիճակը։

Այս մտածումը թէեւ կանգ առնել տուաւ Սրգարի, բայց նա զգաց թէ

ԷՏԻՐՆԷԻ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ ՄԱՌՈՒԼ ՔԻԻՐԷ

(Շարունակութիւն)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

Էտիրնէի պաշարեալները պատերազմի սկիզբէն մինչեւ զինադադարի կնքումը կարդացին հեռաւոր պաշտօնական յայտարարութիւններու շարքը, որ մասնաւորապէս հետաքրքիր կը դառնայ այսօր։

Ա.

ՅԱՆՑԱՆԵՐԸ ՈՉԻՆԱՐՆԵՐՈՒՆՆ Է

Պոլիսէն մեկնող կառախումբը Սէլիմբէրի կայարանին մօտ, ճամբուն վրայ գտնուող ոչխարի հօտի մը կը բախի։ Օրօսուն ոչխարները կը ցնցուին։ Երկու վայրաշարժերը գծէն դուրս ելլելով մեքենավարը ծանրապէս իսկ մէկ սպայ և երեք զինուոր թեթեւ կերպով կը վիրաւորուին։ Շնորհիւ Աստուծոյ ուրիշ կորուստ չի կայ։

Ճամբան պիտի նորոգուի երկու օրէն և կառախումբերը իրենց սովորական երթեւեկը պիտի սկսին Պոլիս փոխադրութիւններ կատարելու համար։

Հակառակ դրոյցները բոլորը անհիմն են։

12)25 Հոկտ., 1912 (Կնիք)

Բ.

ԱՄԷՆ ԻՆՉ ԼԱՒ ԿՆԲԹԱՑ

Վարտարի բանակը փախուստի մատնեց Բուլանովայի առջեւ չորս Սերպ զօրաբաժիններ։

Արեւելեան բանակը իր համախմբութեան գործը վերջացուց և այլեւս պէտք չունի Էտիրնէի պահակազօրքին օգնութեան։

Այդ պատճառաւ Էտիրնէի զօրաբանակը, որ բերդաքաղաքին դուրս թշնամիին կողերուն վրայ յարձակած և յաջողած էր զայն երկու օրուան հեռաւորութեամբ փախցնել, այժմ իր գործը կատարած ըլլալով Էտիրնէ մտնելու վրայ է Բէյշիայի իր նախահարներուն քաջութիւնը ցոյց տալու համար։

Ամրութեանց հրամանատար
ԶՕՐԱՎԱՐ ԻՍՄԱԾԻԼ
Գ.

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

18)31 Հոկտ.ի Հինգշաբթի, ժամը 6ին Պուլկար օդանաւի մը կողմէ Էտիրնէի քաղաքին վրայ նետուած է թրքերէն լեզուով յայտարարութիւնը, որուն թարգմանութիւնն է հետեւեալը։

«Մենք, պուլկարներս կը պատերազմինք՝ օսմանեան անհեռատես կառավարութեան դէմ, որ ստութիւն և զրպարտանք կը ներշնչէ։ Իսլամ ժողովրդին դէմ չէ որ կը կռուինք։

«Կը յայտնենք ձեզի թէ արիւնահեղութեան չենք փափաքիր, կ'ուզենք ձեզ ազատել օսմ. անգութ և անսիրտ կառավարութեան ձեռքէն։ Կ'ուզենք ապահովութիւն և կազմակերպութիւն հաստատել Պալքանեան թերակղզիին մէջ։ Դուք ձեր աչքերով տեսաք թէ ինչ վիճակի մատնեցին երկիրը ձեր կառավարութեան մարդիկ։

«Իրեն դրացի չորս պետութիւններ չորս կողմէն գրաւեցին ձեր երկիրը։ Օրերէ ի վեր Գրբ-Բիլիսէն Պուլկար զինուորներու ձեռքը անցած է։ Պազարգէնի, Լիւլէ-Պուրկաս, Տիմոթէքա, Սկիւտարի, Բրիչթինա, Նէվրոքոբ, Բուսանովա, Լիւլեաճիա և ուրիշ բազմաթիւ քաղաքներ գրաւուած են երկար ատենէ ի վեր։

«Էտիրնէն մէկ կողմէն պաշարուած է իսկ միւս կողմէն իր հաղորդակցութիւնները կտրուած են Պոլսոյ հետ։ Գիտցէք որ ոչ մէկ կողմէն Էտիրնէն օգնութիւն կրնայ ստանալ։ Անհրաժեշտ է արիւն թափել։ Եւ մինչ բանի կրնայ ծառայել ատիկա։ Մեզի հախտակոնա թէ գոհացում տալու մեր կառավարական ուսուցիչներուն։ Էտիրնէի դէմ 1000 հատ թնդանօթ ունինք։

«Եթէ Էտիրնէն անձնատուր չ'ըլլայ, ամբողջովին պիտի աւերուի և փճանայ, ատիկա վնաս չէ՝ ժողովրդին։»

ՊԱՏԵՍԽԵՆ ՊՈՒԼԿԱՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Կը տեսնուի որ Պուլկարները օգտուելու միջոցաւ քաղաքին զանազան կէտերուն վրայ յայտարարութիւններ նետած են։

Թիչեալ յայտարարութեանց սուտերուն դէմ ժողովուրդը զգուշացնելու համար բերդաքաղաքին հրամանատարը կը ծանուցանէ.

1.— Մեր բանակը մեծ կանոնաւորութեամբ կը շարունակէ իր յաղթական ճակատամարտները։

2.— Մեր բանակին Դրբ-Բիլիսէէն Լիւլէ Պուրկաս կատարած նահանջը միմիայն առաջ եկած է ռազմագիտական ծրագրի մը համաձայն։

3,— Սերպ եւ պուլկար բանակը, Բուլգանովայի առջեւ և շրջականները ցրուած ըլլալով այլեւս ի վիճակի չէ նոյնիսկ իր դիւրը վերցնելու։

4.— Աստուծոյ շնորհիւ ի մօտոյ պիտի իմանաք վիճակը թշնամիին, որ պիտի սարսռալի փախուստ տալ մեր անյաղթելի բանակին առջեւ։

5.— Մեր բանակը ի վիճակի է դէմ գալու ոչ միայն հազար, այլ տասը հազար թնդանօթներու և հարիւր հազար հոգիէ բաղկացած բանակի մը և կրնայ պաշտպանուիլ յաւէտ խաղալով։

6.— Մեր ամրութիւնները ամէն յարձակումի և աւերէ զերծ են։

7.— Տեղի չիկայ պուլկար յայտարարութիւններու կամ ուրիշ չարամիտ զրոյցներու հաւատ ընծայելով ոգի ու կոծ հանել։ Զեզմէ շատերը իրենց ազգերով տեսան վայրագ Պուլկարներու կողմէ այրուած իսլամ գիւղերու ծուխը և խեղդամահ եղած ծերունիներու ու կիներու արիւնը։

8.— Անոնք որ արիւն թափել կ'ուզեն, անոնք քիչ ատենէն պիտի հակընան թէ ո՞րքան սուտ պիտի նստի իրենց այդ ըրածներն։

9.— Բերդաքաղաքի հրամանատարը ժողովրդին կը յանձնարարէ հանդարտութիւն, քաջութիւն և համբերութիւն պահել։

20 Նոյ. 1912 Էտիրնէի Հրամանատար
ՄԷՀՄԷՏ ՇԻՒԲՐԻ

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ԴԺՈՒԱՐ ԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Էտիրնէի հրամանատարին.

Մեր Բարիկի դեսպանատան հաղորդած մէկ լուրին համաձայն Մուսթաֆա Փաշա հանող վերջին պուլկար ջոկատը անկանոն զեւրաներէ կազմուած է, որոնք միմիայն զէնք ունին և ատանց համազասակ են։ Ասկէց զատ Ֆէրտինանտ թագաւորը օգնական այժ խնդրած է Սերպիայէն։

Կը խնդրեմ որ թշնամիին այս դիժուած դրութիւնը ժողովրդին իմացնէք։

2 (4 Նոյ. 1912 ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՅԱՂԹԱՆԱԿ

«Էտիրնէ» պաշտօնաթերթին յանձնուածէն։

1.— Բուլգարի դանուող արեւմտեան բանակը վճռական յաղթանակներ կ'ընէ հեղինեան սահմանագուխին վրայ. մղուած ճակատամարտներու մէջ մեծաքանակ զէնք, թնդանօթ և ռազմամթերք գրաւուած են թշնամիէն։ Դերիներու թիւը նոյնպէս անսպասելի է։

2.— Ճակատամարտէն յետոյ հեղինեան բանակը կը հալածուի և մեծ քանակութեամբ թնդանօթ, զէնք, ռազմամթերք և առողջապահական նիւթեր կը գրաւուին։

3. Միեւնոյն տանն մեր արեւմտեան բանակը կը շարունակէ մեծ կորուստներ տալ սերպ բանակին. ան փախուստի մատնած է թշնամի հեծելազօրքի ջոկատ մը և շատ մը զէնքերու ու թշնամի դրօշի մը տիրացած է։

4.— Ուրիշ ճակատամարտի մէջ պուլկար հեծելազօրքի վաշտ մը ցրուած է, մեծ թուով զէնք և անասուն գրաւուած են։ անասունները բաշխուած են մեր հեծելազօրքին։

5.— Մարտի 25-26 Նոյ.ի արիւնահեղ կռիւներուն մէջ թշնամին անդին կորուստի մատնուած և իր պատնէշներէն սուլիներով զուրս քշուած է մեր զինուորներուն կողմէ և հալածուած է մինչեւ Բուլգարիայի եռեւը։

6.— Մեր արեւելեան բանակը շատ պարտիզանութեամբ և կատարեալ կարգ ու պահութեամբ թշնամիին հետ պատերազմ կը մղէ և հաստատ կը յուսայ թէ քիչ ատենէն թշնամին Էրկէնէի վրայ պիտի քչէ։

7.— Էտիրնէի հրամանատարը ժողովրդէն կը խնդրէ իր պաղարիւնութիւնը, արիութիւնը պահել և համբերութիւն ունենալ։

27)9 Նոյ.1912 Էտիրնէի Հրամանատար
ՄԷՀՄԷՏ ՇԻՒԲՐԻ

ՇՀՕՏՐԱՅԻ ԱՆԿՈՒՄԸ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս հեռագիրները համառօտիւ ծանուցին, Շհօտրայի անկումը անօրինակ խանդավառութիւն առաջ բերած է բոլոր պալքանեան երկիրներուն մէջ։ Վերջին թղթաթերով եկած թերթերէն հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը քաղենք։

Բէթրա թագաւորը Շհօտրայի գրաւման առթիւ շնորհաւորական հեռագիր ուղղեց Նիքոլա թագաւորին։

Սրբազնագոյն նախագահ Մ. Նիքոլիչ Գարատաղի Երեսփ. Ժողովի նախագահին զրկեց նոյնպէս շնորհաւորական հեռագիր մը։

Երիտասարդ-արմատական երեսփոխան Բրօանովիչի առաջարկին վրայ Սքուպչինան դադրեցուց իր նիստը ի նշան ուրախակցութեան Գարատաղի։

Գարատաղի ի պատիւ ցոյց մը եղաւ, որուն մասնակցեցան դրեթէ Պելկրատի ամբողջ ժողովուրդը։ Ամբոխը պատեցաւ քաղաքին փողոցները իր գլուխը ունենալով զանազան դրօշները և պնուռորական նուագախումբը։

Հանդիսական թափորը նախ գնաց թագաւորական պալատին առջեւ, ուր երկարատեւ և ջերմ ցոյցեր եղան վեհապետին։

Վերջինը պատգամը երեւնալով կարճ ճառ մը խօսեցաւ, ուր յայտարարեց թէ ժողովուրդիս ուրախութիւնը իրենն է միեւնոյն ատեն։ Ճառը վերջացուց Նիքոլա թագաւորին անուան կոչելի պատարագով։ Փողոցները պատատեցին խանդավառ ծափահարութիւններով։

Թափորը յետոյ կանգ առաւ Ռուս դեսպանատան առջեւ ուր Առաջնորդ քայլերը նուագեցին ծափահարութիւններու մէջ։ Մ. Հարթվիկ քանի մը խօսքերով դրուատեց Գարատաղի յաղթանակը։

Երիկունը Թերապիա հրապարակը և գլխաւոր փողոցներու տուները լուսազարդուեցան դաշնակիցներու գոյներով։

Սերպ թերթերը խանդավառ յօդուածներ կը նուիրեն Շհօտրայի յաղթանակին։

Կիսապաշտօն «Սամուրպավ» կը գրէ.

«Այս կատարուած իրողութենէն յետոյ Մեծ Տէրութիւնները յանուն մարդասիրութեան և արդարութեան պէտք է ետ առնեն իրենց որոշումը և նպաստ առնեն իր գոծումներուն և պահանջներուն իրականացման համար ազգի մը յանձն առած այնքան զոհողութիւնները։»

Պուլկար վարչապետ Մ. Կէչոֆ Ջերմ կերպով շնորհաւորեց զօրավար Մարթինովիչը «Շհօտրայի գրաւման առթիւ Գարատաղան քաջարի բանակին կողմէ՝ որուն քաջագործութիւնը բոլոր Պուլկարներու սիրտերը ուրախութեամբ կը լեցնէ։»

Շհօտրայի անկումը սիրալիր կերպով ծանուցուցաւ Աթէնքի մէջ։ Թագաւորը լուսազարդուեցաւ, մեծ թափոր մը Ռուս դեսպանատան առջեւ գնաց և ծափահարեց Գարատաղի մեծ բարեկամը։ Օրթոտոքսութեան պաշտպանը։ Պաշտօնական շնորհաւորութիւններ ուղղուեցան նաև Թագաւորին, վարչապետ Մ. Վենիզելոսի և Երեսփ. Ժողովի նախագահ Մ. Դոքոմիլսաի կողմէ։

ՆԻՔՈԼԱ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԲԱՐԵՆԱՒՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Զէթինէի արքայական պալատին առջեւ ցոյցի մը ընթացքին, քաղաքապետին կողմէ արտասանուած ճառէն վերջ, Նիքոլա թագաւոր ըսաւ.— «Երէկ գիշերէն ի վեր Շհօտրա Գարատաղցիներուն ձեռքն է։ Ուրախացէ՛ք այս առաջին յաջողութեան վրայ, մի՛ յաւելք ինկող հաղթաւոր զօրերուն վրայ։ Գարատաղցի դիւցազներուն արիւնը վարձատրուեցաւ։ Շհօտրայի չորս մեռած զինուորները դրախտ են, ուրեմն մեզ կ'օրհնեն։ Ինչ որ կը փափաքէինք ձեռք ձգեցինք, շնորհակալ եղէ՛ք Աստուծոյ և դիրար շնորհաւորենք Սերպերուն, Պուլկարներուն և Յոյներուն մէջև զոյացած ներդաշնակութեան համար։ Կրնանք հպարտանալ Շհօտրայի առումով մեր կատարած մեծ գործին վրայ։» Թագաւորին խօսքերը ընդունուեցան «Կեցցէ՛ թագաւորը, կեցցէ՛ Գարատաղի արքայական ցեղը» անվերջանալի աղաղակներով։

Նիքոլա թագաւոր, զինքը շնորհաւորելու գացող Պալքանեան պատուիրակներուն ներկայացուցիչներուն հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ. «Եթէ Եւրոպա տակաւին մինչեւ անցընէ Շհօտրան խլել Գարատաղի ձեռքէն, որուն համար մեր երկիրը գրեթէ իր ամբողջ արիւնը թափեց, Եւրոպա ինք ալ պիտի տանձնէ այս զոհողութեան ենթարկուելու պէտքը։»

«ԹԱՆ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ ՇՀՕՏՐԱՅԻ ԱՌՄԱՆ ՎՐԱՅ

Շհօտրա գրաւուեցաւ, — գրաւուեցաւ ոչ թէ Սերպերու և Գարատաղցիներու միացեալ ոյժի մը կողմէ, այլ միայն Գարատաղցիներէն,— Գրաւուեցաւ ո՛չ թէ թշնամութիւններու ապատ և բնականոն վիճակին մէջ, այլ եկեղեցական ներկայութեանը միջազգային նաւատորմիղին, որ Գարատաղի ծովեզերքները պաշարելով կը կարծէր թէ անոր պարտադրումը պիտի արդիւնէ։ Դիւանագիտութեան որոշումները արդէն չատ բան կորսնցուցած էին իրենց հեղինակութենէն։ Գործադրութեան միջոցները, որոնք այդ որոշումները նուիրագործելու կոչուած են, այսօր կը մատնուին նոյն անմեղութեան։

«Թան» դէպքերու վրայ իր ամենօրեայ դատումներուն մէջ չի կրնար բանել թէ մարդկային իմացողութեան վրայ ծանրացող սխալի վտանգներէն զերծ է։ Բայց իրերը առանց կիրքի դատելով, երբեմն աւելի կը մտահոգնք ճշմարտութեան քան անոնք որ հակառակ մէջտեղը կը գտնուին։ Շհօտրայի կացութիւնը ճշտիւ գիտնալով Ապրիլ 3ին կը գրէինք.- «Նաւային ցոյցը և պաշարումը կա՛մ ծիծաղելի և կամ գարշելի պիտի ըլլայ։» Ներքուն մեզ դիտել տալ թէ Լոնտոնի Դեսպանատոմարը, միջազգային նաւաբաժինին պատասխան տալով իրեն սնկարող հանդիսատես մը ներկայ ըլլալ յաղթանակին, զոր կոչուած էր անկարելի դարձնել, ճշտիւ իրագործելց առաջինը այն ենթադրութիւններէն, զոր նախատեսած էինք երեք չաբաթ առաջ։

Նաւային ցոյցը այլանդակութիւն մըն էր։ Անոնք որ երէկ կը տարակուսէին, թերեւս այսօր պիտի ընդունին զայն։ Տէրութիւնք համաձայնած են որ Շհօտրա պատնական ըլլայ։ Անոնց որոշումին դէմ չիսօսկցանք, ոչ ալ մոքն անցուցինք Ռուսիայէն աւելի Սլաւ ըլլալ։ Միայն թէ մեզ կը թուէր մէկ կողմէ թէ առանձին գործելու մասին Սւսարիոյ ըրած սպառնալիքը վիճաբանութեան եղանակ մըն էր, զոր կարելի էր չէզոքացնել և միւս կողմէ թէ տարակուսելի չէր Շհօտրայի առումը Գարատաղցիներէն, նոյն իսկ լքուելով Սերպերուն կողմէ։ Այս պայմաններուն մէջ կը ցանկնք տարութեանց միջամտութիւնը։ տարութեանը վրայ և այն հաւանական չարժումին վրայ, միանգամայն ամուլ, անուղղել և ձախորդ, որ պատերազմի օրէնքները կ'եղծանէր առանց իսպառ զարութեան դատին ծառայելու։

Տէրութիւնք նուազին ցոյցէն եւոք կը գտնուին — ճիշտ այն կացութեան մէջ, ուր պիտի զտնուէին եթէ այդ ցոյցը ըրած չըլլային։ Հնդիրը, հիմա ինչպէս այն առեն, կը կայանայ Գարատաղը համոզելու մէջ որ հրաժարի Շհօտրայէն։ Բայց աչքի զարնող իրողութիւն մըն է թէ վերջին դէպքերէն ետք, Գարատաղ առաջնորդեալ աւելի ուժգնօրէն պիտի աշխատի իր դիրքը պահել։ Մէկ խօսքով, պայմանները չեն փոխուած, բայց ինդրին լուծումը աւելի դիւրացած է։ Լոնտոնի դեսպաններուն դիւրաւանութիւնն էր որ գծուարութիւններու այսչափ աւելացումը։ Եւրոպայի չարիքին բարիք ծնած պիտի ըլլայ եթէ Եւրոպա բան մը առնէ ասկէ։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղը։ Ո՛չ ոք գիտէ։ Աւարիա կ'ըսէ թէ խաղի եկած է։ Եւ կարելի չէ երեւակայել որ իր դիւանագիտութիւնը, որ այնքան ճարտար է աէրութիւնները վարելու մասին, չի օգտուի այս դէպքէն։ Անշուշտ պիտի պահանջէ եւ առնել Շհօտրան։ Այս գործողութիւնը պիտի կատարուի՞ հաւաքաբար։ Կարելի է։ Մեր առած տեղեկութիւնները նայելով, կոմս Պերխտոլտ նոխապատիս պիտի սեպէ եղեր որ Շհօտրան Գարատաղի ձեռքէն եւս առնելու գործը Աւստրիոյ յանձնուի։ Աւելորդ է չիշել այսպիսի պայմանի մը յանձնումին վտանգը։ Լուծումի լաւագոյն եղանակը սա պիտի ըլլայ որ Ռուսիա, վերջապէս ձայն բարձրացնելով, Գարատաղի համար չուռալ ձեռք բերէ հողային ա՛յնպիսի փոխարինութիւններ, որոնք թոյլ տան անոր Շհօտրայէն հրաժարիլ։ Բայց որպէս զի այս գործողութիւնը յաջողի, պէտք է շատ զարձել։ Ռուսիա պիտի գործէ՞։ Ահա խնդիրը։

Պալքանեան պետութիւնները իրենց ջանքերը կը պահեն այս վերջին յաջողութիւնով։ Անիրաւութիւն պիտի ըլլայ զանոնք իրենց այն աքանչացումը, որուն արժանի եղան լիուլի։ Անխոնջութիւն պիտի ըլլայ թողուլ որ անոնց մէջ պարի այն համակրութիւնը, զոր կ'զգան Ֆրանսայի և անոր դաշնակիցներուն հանդէպ։

ԷՍԱՏ ՓԱՇԱ Կ'ԼՔՊԱՆԷ ՇՀՕՏՐԱՅԻ ԱՐԲԵՊՍԿՈՊՈՍԸ

Հեռագիրները ծանուցին թէ Շհօտրայի զինուորական հրամատար Իսաաթ փաշա Ալբանոյ իշխան հռչակած է ինքզինքը և սակայն քաղաքական չբնանկներու մէջ մեծ դերեւորութիւն մը չընծայուիր այս հռչակումին։

*** «Բօսիէռ ատլա Սէրա» Անգիվարիէն կ'իմանայ թէ Շհօտրան յանձնելու համար Ալբանիոյ Սրբազնագոյն Արբեպսկոպոսը, Ֆրանսայի արքեպիսկոպոսը։ Այս սպասնութեան պատճառները անծանօթ կը մնան։

ԼԻՈՒՄ ԵՒ ՅՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՅԻ ՄԷՋ

Պաղտատէն Ապրիլ 4 թիւով «Օսմանիէր Լոյս»ի ուղղուած նամակի մը մէջ կը կարդանք.

Պատերազմը վճռաւորութիւն կը պատճառէ Մեծ Ազգաբնակի բնակիչներուն, որոնց դրութիւնը անմեկնարելի է։ Անոնց օր վրայ մարդիկ լուրեր կը չրջին և արդէն զրոյց տարածուեր է թէ դաշնակից զինուորները մայրաքաղաքին վրայ կը գնեն։ Միւս կողմէ Եղիպտոսի արաբական քոմիթէն իր յայտարարութիւնները կը ղրկեն և ժողովուրդին մէջ կ'արթնցնեն ազգայնական ոգեւորութիւն զգացումներ, որոնք սիրալ հասկացուելով կրնան ազդեցութիւն հետեւանքներ ունենալ։

ՉԱՏԻՆ ԶԷՆՔ ՊԱՐԳՈՒԵՑԱՒ ԲԱՑՑ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

Սէոյի գիւղը, Բերա, գրօսավայրի մը մէջ խնջոյք մը սարքուեցաւ։ Օղի, նուագ, գրօսանք, «Զի՛լ քէյֆիր կէ՛լ»։ Այս խնջոյքին մասնակից եղան սրճեփ Իսմայիլ, ընկերք պարսկի Ապպաս, Բասսպ օղլու Հիւսէյին։ Եղբայրը Հասան, ծովային ենթասպայ Էմրուլլան։ Ահա այս չքնաղներու խումբը սեղանի մը առջեւ նստած «քէյֆ» կ'ընէր։ Ուրիշ սեղան մըն ալ գտնուած էին երկու զարմանի ոստիկաններ, Ահմէտ Սապրի և Մէհմատ։ Սապրիի «քէյֆ»ը եկած ըլլալով հրաման տուաւ նուագածուներուն որ իր սիրած մէկ եղանակը նուագեն։ Միւս խումբն ալ ուրիշ եղանակ մը ուզեց, որմէ կռիւ ծագեցաւ և Մէհմատ՝ ու Սապրի, այսինքն երկու ոստիկանները, իրենց բեւվոլվէրները հանելով, սկսան պարպել։ Անդորրութիւնը պահպանելու համար տէրութեան կողմէ իրը աւանդ իրենց յանձնուած զէնքը ինչ աղուոր գործածեր են... Արդիւնքը.— Հիւսէյին ձախ ոտքէն, Իսմայիլ ուսէն վիրաւորուեցան։ Ուրիշ վիրաւորիներ ալ կան։ Կ'ըսուի թէ նուագի խնդրէն զատ նոր մատ ալ կայ եղեր այս երկու խումբերուն կռիւին մէջ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՁԳԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՍՏԱՏԱԾ ՆՈՐՈՒՔԻՒՆԸ

Թղթատարական նախարար Ոսկան էֆ. Մարտիկեան «Իրատամ»ի խմբագրատեղիներէն, նոյն իսկ լքուելով Սերպերուն կողմէ։ Այս պայմաններուն մէջ կը ցանկնք տարութեանց միջամտութիւնը։ տարութեանը վրայ և այն հաւանական չարժումին վրայ, միանգամայն ամուլ, անուղղել և ձախորդ, որ պատերազմի օրէնքները կ'եղծանէր առանց իսպառ զարութեան դատին ծառայելու։

Տէրութիւնք նուազին ցոյցէն եւոք կը գտնուին — ճիշտ այն կացութեան մէջ, ուր պիտի զտնուէին եթէ այդ ցոյցը ըրած չըլլային։ Հնդիրը, հիմա ինչպէս այն առեն, կը կայանայ Գարատաղը համոզելու մէջ որ հրաժարի Շհօտրայէն։ Բայց աչքի զարնող իրողութիւն մըն է թէ վերջին դէպքերէն ետք, Գարատաղ առաջնորդեալ աւելի ուժգնօրէն պիտի աշխատի իր դիրքը պահել։ Մէկ խօսքով, պայմանները չեն փոխուած, բայց ինդրին լուծումը աւելի դիւրացած է։ Լոնտոնի դեսպաններուն դիւրաւանութիւնն էր որ գծուարութիւններու այսչափ աւելացումը։ Եւրոպայի չարիքին բարիք ծնած պիտի ըլլայ եթէ Եւրոպա բան մը առնէ ասկէ։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղը։ Ո՛չ ոք գիտէ։ Աւարիա կ'ըսէ թէ խաղի եկած է։ Եւ կարելի չէ երեւակայել որ իր դիւանագիտութիւնը, որ այնքան ճարտար է աէրութիւնները վարելու մասին, չի օգտուի այս դէպքէն։ Անշուշտ պիտի պահանջէ եւ առնել Շհօտրան։ Այս գործողութիւնը պիտի կատարուի՞ հաւաքաբար։ Կարելի է։ Մեր առած տեղեկութիւնները նայելով, կոմս Պերխտոլտ նոխապատիս պիտի սեպէ եղեր որ Շհօտրան Գարատաղի ձեռքէն եւս առնելու գործը Աւստրիոյ յանձնուի։ Աւելորդ է չիշել այսպիսի պայմանի մը յանձնումին վտանգը։ Լուծումի լաւագոյն եղանակը սա պիտի ըլլայ որ Ռուսիա, վերջապէս ձայն բարձրացնելով, Գարատաղի համար չուռալ ձեռք բերէ հողային ա՛յնպիսի փոխարինութիւններ, որոնք թոյլ տան անոր Շհօտրայէն հրաժարիլ։ Բայց որպէս զի այս գործողութիւնը յաջողի, պէտք է շատ զարձել։ Ռուսիա պիտի գործէ՞։ Ահա խնդիրը։

Պալքանեան պետութիւնները իրենց ջանքերը կը պահեն այս վերջին յաջողութիւնով։ Անիրաւութիւն պիտի ըլլայ զանոնք իրենց այն աքանչացումը, որուն արժանի եղան լիուլի։ Անխոնջութիւն պիտի ըլլայ թողուլ որ անոնց մէջ պարի այն համակրութիւնը, զոր կոչուած էր անկարելի դարձնել, ճշտիւ իրագործելց առաջինը այն ենթադրութիւններէն, զոր նախատեսած էինք երեք չաբաթ առաջ։

Նաւային ցոյցը այլանդակութիւն մըն էր։ Անոնք որ երէկ կը տարակուսէին, թերեւս այսօր պիտի ընդունին զայն։ Տէրութիւնք համաձայնած են որ Շհօտրա պատնական ըլլայ։ Անոնց որոշումին դէմ չիսօսկցանք, ոչ ալ մոքն անցուցինք Ռուսիայէն աւելի Սլաւ ըլլալ։ Միայն թէ մեզ կը թուէր մէկ կողմէ թէ առանձին գործելու մասին Աւստրիոյ ըրած սպառնալիքը վիճաբանութեան եղանակ մըն էր, զոր կարելի էր չէզոքացնել և միւս կողմէ թէ տարակուսելի չէր Շհօտրայի առումը Գարատաղցիներէն, նոյն իսկ լքուելով Սերպերուն կողմէ։ Այս պայմաններուն մէջ կը ցանկնք տարութեանց միջամտութիւնը։ տարութեանը վրայ և այն հաւանական չարժումին վրայ, միանգամայն ամուլ, անուղղել և ձախորդ, որ պատերազմի օրէնքները կ'եղծանէր առանց իսպառ զարութեան դատին ծառայելու։

Տէրութիւնք նուազին ցոյցէն եւոք կը գտնուին — ճիշտ այն կացութեան մէջ, ուր պիտի զտնուէին եթէ այդ ցոյցը ըրած չըլլային։ Հնդիրը, հիմա ինչպէս այն առեն, կը կայանայ Գարատաղը համոզելու մէջ որ հրաժարի Շհօտրայէն։ Բայց աչքի զարնող իրողութիւն մըն է թէ վերջին դէպքերէն ետք, Գարատաղ առաջնորդեալ աւելի ուժգնօրէն պիտի աշխատի իր դիրքը պահել։ Մէկ խօսքով, պայմանները չեն փոխուած, բայց ինդրին լուծումը աւելի դիւրացած է։ Լոնտոնի դեսպաններուն դիւրաւանութիւնն էր որ գծուարութիւններու այսչափ աւելացումը։ Եւրոպայի չարիքին բարիք ծնած պիտի ըլլայ եթէ Եւրոպա բան մը առնէ ասկէ։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղը։ Ո՛չ ոք գիտէ։ Աւարիա կ'ըսէ թէ խաղի եկած է։ Եւ կարելի չէ երեւակայել որ իր դիւանագիտութիւնը, որ այնքան ճարտար է աէրութիւնները վարելու մասին, չի օգտուի այս դէպքէն։ Անշուշտ պիտի պահանջէ եւ առնել Շհօտրան։ Այս գործողութիւնը պիտի կատարուի՞ հաւաքաբար։ Կարելի է։ Մեր առած տեղեկութիւնները նայելով, կոմս Պերխտոլտ նոխապատիս պիտի սեպէ եղեր որ Շհօտրան Գարատաղի ձեռքէն եւս առնելու գործը Աւստրիոյ յանձնուի։ Աւելորդ է չիշել այսպիսի պայմանի մը յանձնումին վտանգը։ Լուծումի լաւագոյն եղանակը սա պիտի ըլլայ որ Ռուսիա, վերջապէս ձայն բարձրացնելով, Գարատաղի համար չուռալ ձեռք բերէ հողային ա՛յնպիսի փոխարինութիւններ, որոնք թոյլ տան անոր Շհօտրայէն հրաժարիլ։ Բայց որպէս զի այս գործողութիւնը յաջողի, պէտք է շատ զարձել։ Ռուսիա պիտի գործէ՞։ Ահա խնդիրը։

Պալքանեան պետութիւնները իրենց ջանքերը կը պահեն այս վերջին յաջողութիւնով։ Անիրաւութիւն պիտի ըլլայ զանոնք իրենց այն աքանչացումը, որուն արժանի եղան լիուլի։ Անխոնջութիւն պիտի ըլլայ թողուլ որ անոնց մէջ պարի այն համակրութիւնը, զոր կոչուած էր անկարելի դարձնել, ճշտիւ իրագործելց առաջինը այն ենթադրութիւններէն, զոր նախատեսած էինք երեք չաբաթ առաջ։

Նաւային ցոյցը այլանդակութիւն մըն էր։ Անոնք որ երէկ կը տարակուսէին, թերեւս այսօր պիտի ընդունին զայն։ Տէրութիւնք համաձայնած են որ Շհօտրա պատնական ըլլայ։ Անոնց որոշումին դէմ չիսօսկցանք, ոչ ալ մոքն անցուցինք Ռուսիայէն աւելի Սլաւ ըլլալ։ Միայն թէ մեզ կը թուէր մէկ կողմէ թէ առանձին գործելու մասին Աւստրիոյ ըրած սպառնալիքը վիճաբանութեան եղանակ մըն էր, զոր կարելի էր չէզոքացնել և միւս կողմէ թէ տարակուսելի չէր Շհօտրայի առումը Գարատաղցիներէն, նոյն իսկ լքուելով Սերպերուն կողմէ։ Այս պայմաններուն մէջ կը ցանկնք տարութեանց միջամտութիւնը։ տարութեանը վրայ և այն հաւանական չարժումին վրայ, միանգամայն ամուլ, անուղղել և ձախորդ, որ պատերազմի օրէնքները կ'եղծանէր առանց իսպառ զարութեան դատին ծառայելու։

Տէրութիւնք նուազին ցոյցէն եւոք կը գտնուին — ճիշտ այն կացութեան մէջ, ուր պիտի զտնուէին եթէ այդ ցոյցը ըրած չըլլային։ Հնդիրը, հիմա ինչպէս այն առեն, կը կայանայ Գարատաղը համոզելու մէջ որ հրաժարի Շհօտրայէն։ Բայց աչքի զարնող իրողութիւն մըն է թէ վերջին դէպքերէն ետք, Գարատաղ առաջնորդեալ աւելի ուժգնօրէն պիտի աշխատի իր դիրքը պահել։ Մէկ խօսքով, պայմանները չեն փոխուած, բայց ինդրին լուծումը աւելի դիւրացած է։ Լոնտոնի դեսպաններուն դիւրաւանութիւնն էր որ գծուարութիւններու այսչափ աւելացումը։ Եւրոպայի չարիքին բարիք ծնած պիտի ըլլայ եթէ Եւրոպա բան մը առնէ ասկէ։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ վաղը։ Ո՛չ ոք գիտէ։ Աւարիա կ'ըսէ թէ խաղի եկած է։ Եւ կարելի չէ երեւակայել որ իր դիւանագիտութիւնը, որ այնքան ճարտար է աէրութիւնները վարելու մասին, չի օգտուի այս դէպքէն։ Անշուշտ պիտի պահանջէ եւ առնել Շհօտրան։ Այս գործողութիւնը պիտի կատարուի՞ հաւաքաբար։ Կարելի է։ Մեր առած տեղեկութիւնները նայելով, կոմս Պերխտոլտ նոխապատիս պիտի սեպէ եղեր որ Շհօտրան Գարատաղի ձեռքէն եւս առնելու գործը Աւստրիոյ յանձնուի։ Աւելորդ է չիշել այսպիսի պայմանի մը յանձնումին վտանգը։ Լուծումի լաւագոյն եղանակը սա պիտի ըլլայ որ Ռուսիա, վերջապէս ձայն բարձրացնելով, Գարատաղի համար չուռալ ձեռք բերէ հողային ա՛յնպիսի փոխարինութիւններ, որոնք թոյլ տան անոր Շհօտրայէն հրաժարիլ։ Բայց որպէս զի այս գործողութիւնը յաջողի, պէտք է շատ զարձել։ Ռուսիա պիտի գործէ՞։ Ահա խնդիրը։

Պալքանեան պետութիւնները իրենց ջանքերը կը պահեն այս վերջին յաջողութիւնով։ Անիրաւութիւն պիտի ըլլայ զանոնք իրենց այն աքանչացումը, որուն արժանի եղան լիուլի։ Անխոնջութիւն պիտի ըլլայ թողուլ որ անոնց մէջ պարի այն համակրութիւնը, զոր կոչուած էր անկարելի դարձնել, ճշտիւ իրագործելց առաջինը այն ենթադրութիւններէն, զոր նախատեսած էինք երեք չաբաթ առաջ։

Նաւային ցոյցը այլանդակութիւն մըն էր։ Անոնք որ երէկ կը տարակուսէին, թեր

ՍԿԻՏԱԼԻ ԱՂԳ. ԵՐԵՎԵՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սկիւտար Մ. Խաչի Թաղէն պակասել երեսփոխանի ընտրութիւնը տասը օր առաջ կասարուած ըլլալով, համեմատական մեծագին, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Յակոբ էֆ. Մինասեան և Նշան էֆ. Վալիտէեան։ Վերջին համեմատական ընտրելիութենէ հրաժարական ղրկած ըլլալով Ընտրողական Ժողովի նախագահին, Ընտրողական Ժողովը նիստ գումարելով՝ նկատեց թէ քանի որ առաջին ընտրութեան պահուն, երբ իրեւ թեկնածու ներկայացուած էր, Վալիտէեան էֆ. չէր հրաժարած, հետեւաբար Ընտրողական Ժողովը չիրեալ կը նկատէ այս հրաժարականը և ըստ սովորութեան կը շարունակէ ընթացք տալ համեմատական ընտրութեանց, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի օր առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ 12։ Բոլոյ կը լսենք թէ մաս մը թաղեցիներ այս անակնկալ հրաժարականին վրայ պիտի դիմեն Վարչութեան, բոլորովին նոր ընտրութեան հրահանգ ձեռք բերելու նպատակով։ Ընտրողական Ժողովը նկատեց թէ Վարչութեան դիմելու տարկ չի ներկայանար այս հրաժարականին առթիւ նոր հրահանգ խնդրելու համար, քանի որ ընտրական գործողութիւնները պաշտօնական հրահանգին համաձայն առաջ տարուած և բոլոր ձեւակերպութիւնները կատարուած են։ Համեմատական ընտրելիին կը մնայ վերջնական արդիւնքէն եւք հրաժարիլ կամ ընդունիլ, որովհետեւ համեմատական ընտրութիւնը արդէն մասամբ ճանչցուած են իրեւ երեսփոխան, և հետեւաբար ընտրական գործողութիւնը չի կրնար կասիլ, ինչպէս կ'ըլլայ ամէն երիտասարդներու համեմատական ընտրութեանց առնն։

ՀԱՅ ԴԱՍԱՒՈՐՆԵՐ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

Դատական նախարարութեան որոշումով մեկ Ադ-Շէֆիրցի և Գոնիայի իրաւաբանական վարժարանի փայլուն շրջանաւարտներէն Գէորգ էֆ. Բարամեան Ատանայի նախագահ առանին անդամ կարգուեցաւ։

Նոյնպէս Կէլիպոլուի նախագահ ատեանին անդամ կարգուեցաւ բնիկ Տիգրանակերցի և Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանի հայ շրջանաւարտներէն Սրամ էֆ. Տալալեան։

Երզնկայի գաւառին նախագահ ատեանի անդամ կարգուեցաւ բնիկ Սամսթիացի և Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանի հայ շրջանաւարտներէն Վաղարշակ էֆ.։

Սերիչ հայ մը Այտընի վիլայէթին Նազլուս գաւառի նախագահ ատեանին անդամ կարգուեցաւ։

ԲՌՆԱԲԱՐՄԱՆ ՓՈՐՁ

Կարնոյ «Յառաջ»ին մէջ կը կարդանք Պայազիտի ոստիկանութեան ընդհ. թարգուրի քեսթիրը իր տունը կը կանչէ 29 տարեկան հայ ոստիկան Անուշաւան Նաւասեան, եւ եւ դռները կը գոցէ և իր չնական ցանկութիւնը կատարելու նպատակով անոր զգեստները կը ըզգեցէ։ Հայ ոստիկանը դռները կը յաջողի բանալ և ճողոպրիլ այդ ճիւաղին ճանկերէն։ Այս երկրորդ անգամ է որ այդ փորձը կը կատարուի լիշեալին նկատմամբ։ Կը լսենք թէ թէ՛ Պայազիտի և թէ տեղւոյն Առաջնորդարանը թաղրիրով բողոքած են կառավարութեան։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳԻՄՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

«Փրամ» կ'իմանայ թէ Անգլիայէն, Ֆրանսայէն, Գերմանիայէն ու Բասլանէն բերուելիք ոստիկան-գլխաւորներու սպաներուն թիւը երկու հարիւր պիտի ըլլայ։ Ասոնք ընդլայնեալ իրաւասութիւններ պիտի ունենան և կազմուելիք ստիկան—զինուորներու չորսնակներու մէջ պիտի պաշտօնավարեն։ Նահանգներու քաղաքային ու քաղաքական վարչութեան մասին ալ հետեւեալ մեծագրութիւնները կան։

Ա. Կուսակալները իրենց քով պիտի ունենան կարեւոր ու որոշ իրաւասութիւններով օտարազգի խորհրդականներ։

Բ. Լուրջ և արագ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, որպէս զի Արեւելեան Անատոլուի նահանգայ մէջ պատճառ չտուի անդորրութիւնը խանգարելիք Քաղաքական խնդիրներու (Կ'ըսուի թէ հիմակուընէ անգլիացի երկու խորհրդականներ պիտի զրկուին նոյն նահանգները)։

Գ. Սուրիոյ նահանգներուն իրական պէտքերուն համաձայն տիմական բարենորոգումներ ի գործ պիտի դրուին։ Կ'ըսուի թէ այդ նոպատակով մասնաւորապէս կայ ժամանակին Մակեդոնիոյ մէջ եղածին պէս երեք նահանգներուն բնակիչներուն մեն քննիչ մը և կամ ընդհ. կառավարչ մը կարդել, բայց ոչ թէ ամբոխներոյ յանձնարարութեամբ, այլ ուղղակի օսմ. կառավարութեան կողմէ։ Հաւանական կը նկատուի որ այդ պաշտօնը յանձնուի Վիեննայի օսմ. դեսպան Հիւսէյին Հիլմի փաշային, որուն պիտի յաջողիլ Բարիզի օսմ. դեսպան Ռիֆաթ փաշա և այս վերջինին ալ կայս. պալատան նախագահ Ա. քարտուղար Խալիտ Զիեա պէյ։

«ԹԻԹԱՆԻՔ»Ի ՀԱՅ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

«Թիթանիք»ի աղէտեալներուն պարգանքուն նպաստող Լոնտոնի Ցանձնաժողովը 115 անդ. ոսկի զրկեր է Կարնոյ Անդ. Հիւպասոս Մ. Մանեանի, որ ամերիկեան Միրոնոար Մր. Սթէյ Փլիթի միջոցաւ այդ գումարը ղրկեր է Բղի, տեղւոյն Հայոց Առաջնորդին և Բողոքականաց ազգապետին, Բղեցի չորս ազգեսալ Հայերու ընտանիքներու բաշխուելու համար։

ՖԷՐԻԹԻԿՅ Դպրաց Դասուս կազմակերպած վիճահանութիւնը տեղի ունեցաւ 7 Ապրիլ Ծաղկազարդի առաւօտ վարժարանիս սրահին մէջ։ զանազան պարգեւներ շահած են հետեւեալ թիւերը։

1450. 1402, 780. 538. 1440. 1440. 1042. 1189. 712. 1175. 1279. 46. 858. 934. 1106։

Կը խնդրուի յարգոյ հասարակութիւնէն վերոյիշեալ թիւերը պարունակող իրենց ոտնակերը անմամբ կամ գրաւոր կերպով ներկայացնել Դպրաց դասուս ստանալու համար իրենց նուէրները։

Ի դիմաց Դպրաց դասու
Առենադպիր Առենապետ
ԼԵՒՈՆ ՄԱՆԿԵԱՆ

ՅՈՎՍԷՓ էֆ. Ճանիկեան «Փղմիր իշի» սիւատակավառ ի Գուամ դարձ.

Զատիկի օր իր վանառումին 10ին 20ը առաջադրած ըլլալով Հայուհեացին նուիրել, անձամբ մեր տպարանը եկաւ և յանձնեց մեզի իր նոյն օրուան 104 դրուշի վանառումէն հետեւեալ գումարը՝

դրուշ	20
Այլեւայլներէ եղած նուիրատուութիւններ	1,5

Կը հրաւիրուին ընկալագրով մը դանձել այս գումարը։ Խմբագ.

ԹՅՏԵՐԱԿՆ ՀԱՆԴԷՍ.— Թատերական խեստ չքեղ հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ այս կիրակի, ժամը 2ին, Բերա Վարիէթէի թատրոնին մէջ, մասնակցութեամբ Մանկեան և Ֆէլէկեան քոյրերու, ինպատ զպրոցասէր սիրեալներ միութեան օժանդակ մարմնոյն։ Առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի 4 արարնոց «Հաղթող Աղքատներ» տրամը և յետոյ «Մկնիկ» զաւեշտը, գիները գիւրամատչելի։

ԲՆԻԿ ՀԱՆՃԻ ԳԻՒՂԱՅԻ և այժմ Սամսոն թնակող Կառապան Գրիգոր ազգ Թորթիկեանի որդին 22 տարեկան Յակոբ Թորթիկեան, զինուորական ծառայութեան համար էնտրնէ և յետոյ Իզմիր փոխադրուած է, սակայն 5 ամիսէ ի վեր Իզմիրէն ուր երթալը անյայտ լինելով, կը խնդրեմ իր մասին լուր ունեցողներէն, որ հանին, յանուն մարդասիրութեան լուր տալ «Մանդու

ԼԱ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՌԼԷՆ

ՅԱՄԱՔԱՅԻՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՄԵՆԱԱՍՊԵՏՈՒՈՐ ԱՊԱՀՈՎ, ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ԱՐԿԱՆԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱՆ 1853 Սեպտեմբեր 26 ին
Գերմանական կառավարութեան Հսկողութեան ներքեւ

1911 տարւոյ վերջ կեանքի
Ապահովագրութիւն ֆր. 2,620,486,385
Ընդհ. գոյք » 1,092,900,386
1911 ի շահի և բրիմի
Ընդհ. հասոյթ » 223,560,489

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՄՈՒԱՃԻԴ, Գալաթիա, Վօյվոտա փողոց
ՏՆՕՐԷՆ Պ. Ժ. ՔՕՀԷՆ

ن. سفراوغلی
سیغاره کاغدی فابریقاسی
کوچوك یلدیز خانی نومره ۵

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ

Հայկական «Պաֆրա» սիգարէթի թուղթին բարձրաթիւ կեղծերը հանուած են։ Ուստի յարգոյ հասարակութիւնը, բուն «Պաֆրայի» բնաւոր թուղթը դործածելու համար, կը հրաւիրուի ուշադրութիւն ընել սիգարի թուղթերուն վրայ գտնուած «Պաֆրա» բառին և «Սէկիր օղլու» կնիքին։

ԹԷՕՊԻԿԻ 1913 ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ
ԱՄԻՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ
ԳԻՆ 12 Ղրշ. ԴԱՒԱՌ 15 Ղրշ.
ԵՒ ԼԻԼԱԻ ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՑ
ՍԱՂՄՈՍԱՐԷՆ
ԳԻՆ 2 Ղրշ. ԳԱՒԱՌ 2,50
Դիմեցէք ՀԱՅ ՆԻՐԻՒԷՆՈՒՆ մոտ. ուստուն կ. Գալաթա, Պանէթ Գարու

ՕՔԷԼԷՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ
ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԵՒ ՀՅՍԻՍԱՅԻ ԳԱՐԱՆՏԻԱՅՈՎ
ՄԱԱՆԱԳԱՅԻ ՐԱՒԱՆ
ՅՕՔԱԹԷՍՕՐ
ԳԱԼԼՕ ՑՍԿՈՐԵԱՆ
Դիտաւոր վերջին նորութեանց համար մօտ ուսանց սաս պատմանելու կը դարձնէ ցեղամիջութիւնը, ֆրանկոֆոբը, եկեղեցաբաժանութիւնը, ռանիան անհաս բարձրութիւնը և գեղարուեստիկութիւնը։
Բաղի կիրակիէ, ամէն օր կը դտնուի Շանլէ Գալէրի սենեակը, Մերտամիթեան գրադարանը։
ՈՒՐԲԱՔ ՕՐԵՐԸ ԶԻՐ 30 2

ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ
ՄՈՐԲԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Էկզէմա (թուղու պալկամ), բորոտութիւն (ուլուգ), ամէն տեսակ այրուածք, ձեռքերու և ծիներու ճաթածներ կամ ճեղքուածքներ, անդարմանելի կարծուած ամէն քերուքտուքները, մորթի այտուցքներ (չիպան) վերջապէս առ հասարակ բոլոր մորթային բորբոքում կամ հիւանդութիւն ունեցողները չյուսահատին այլեւս, թող գործածեն։

ԷԿԶԷՄԱԹՈՒԼ

Այս նոր և հրաշալի դեղը որ քիչ ժամանակի մէջ ընդհանուր ներբողի և Թուրքիոյ զարմանքը գրաւեց և գնահատութեան արժանացաւ իր անմիջական ամքիչ և բուժիչ յատկութիւններով։ Գին 8 ղրշ., գաւառներու համար 10 ղրշ.։
Թուրքիոյ համար վաճառման միակ կեդրոնատեղին, Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ դեղարան, Պանչէ Գարու։

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԴՐՄՄԱՏՈՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ընկերութեանս Տ. Տ. Բանէրները կը հրաւիրուին տարեկան Լիկ։ Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ 18 մարտի 2 մարթ 1113. Ուրբաթ օր, կէս օրէ վերջ ժամը 2ին իր կեդրոնատեղին։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1.— Ընթերցում վարչական Խորհուրդի և հաշուեքննիչներու տեղեկագիրներուն։ Ներքուստ ժողովին հաստատութեան հաշուեկիռին և շահ ու վնասի հաշիւներուն։ Արձակում պատասխանատուութենէ վարչական խորհուրդի նախորդ տարեշրջանին համար։
2.— Վաւերացում Տ. Արշակ Գարակեզեանի բնաբուխնան իբր վարչական խորհուրդի անդամ։
3.— Անուանում հաշուեքննիչներու նոր տարեշրջանին համար և որոշում անոնց վարձատրութեան։
Բաժնեւորները պարտաւոր են ընդհ. ժողովին մասնակցելու համար իրենց բաժնեթուղթերը հասցուցեալներու տրուելուն յանձնել, դումարումի թուականէն առնուազն ասան օր առաջ։
Ընդհ. ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունեցող ամէն բաժնեւոր ներկայ փոխանորդ կարգել իրեն, նոյն ժողովին մասնակցող օրիշ բաժնեւոր մը։
Ընդհ. ժողովին ներկայ գտնուելու և քուէարկելու իրաւունք ունին միայն այն բաժնեւորները, որոնք առնուազն 20 բաժնեթուղթ ունին։
Նուազ քանակութեամբ բաժնեթուղթ ունեցողները կրնան միաձայն պահանջեալ թիւը կազմել և մասնակցիլ ժողովին իրենցմէ մէկուն միջոցաւ կամ փոխանորդ կարգելով ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունենալով բաժնեւոր մը։

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԳԱՄԱԼ

ՎԵՀ. ՋԱՐԻՆ 1881 ՄԱՐՏ 20Ի ՈՒՐՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ

ԲԱԴԵՐՍԳՈՒՐԴ, ԻՐ ՄԱՅՈՒՆԱՒՈՐ ԱԳԱՐԱՆՏԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՄԷՍՅԱՆ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՈՒՄԱՐ »	231,840,000
Ցարդ ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱՆ ԴՐԱՄԱ. ԳԼԽԻՆ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՅՏՈՒՑՈՒՄ »	774,840,000
1911 ին Գանձուած ԱՊԱՀՈՎԱՎԱՐԻՆ և ՏՈԿՈՍ »	124,086,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովէ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ՏՆԱՆԿԻ ապահովագրութիւններ զանազան դէպքերէ
ՓՈՒԱԿԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՃԱՆԴԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒՆ թոյլատրեալ նաեւ
Շնչենաւով և ոչխարաբուծով ՅԱՄԲՈՒՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ։
ԱԳԱՓԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՅՐՈՒՆԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՄՈՒԱՃԻԴԻՆ

Կ. Պոլիս, Գալաթիա, Բաբաթիէն գրաւ Զէրեթի Բաղչէսի խան, դէմ ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ա.թիւ 6. Ճաստաւէ.
Տիրէզ դօռ խան. թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՆԻՉ ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՄՈՒԱՃԻԴԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
Ց. Մ. ԲԻԶԷՆՃԵԱՆ Դ. ԱՐԱԲԵԱՆ Ա. ՀԱՒԻՐՄԻՋ

ԿԵՍԻՐ ՔԱՆԱ, ՀԱԼԷ ՕՍԵԼԻՈՅ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԱՀԱՐԱՆ
Վ. ԱՀՐԱՄ ԱՓԱՏՈՒՐԵԱՆ

[illegible]

ՀԷ ՈՒԷ ԶԿԻ ԱԼԷ ՔԷՐՔԱԼ ԴԻՒՐԸ ԴԻՒՐՄԱՑՈՒՑԻՉ ԵՆ

ՕՍՄ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
SOCIÉTÉ OTTOMANE COMMERCIALE
ԱՆԱՆՈՒՆ ԷՆԿԵՌՈՒԹԻՒՆ
ԴՐՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ
ԿԵՍԻՐԱՅԻՆ Գ. ՊՈԼԻՍ
ԴՈՒԱՆՆԱՒՈՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՒԵՏԱՍԱՆ ԱԿՈՒՄ
ՄԻՋԵՐԻՆ, ԴԱՒԱՐԱԳՈՒՆԻՆ ԱՌ.

Հայկական ոսկի դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխադրութիւններ։ ստանալիք ստանումներ, մուրհակներու, ֆիրմանագրերու, բաժնեթուղթերու։ գրաւ առուելիներու, ապրանքներու և ընտանեկան վրայ։
Դուռնայ լեզու, գրագրութիւններ, ֆոնդ ապահովագրիչներ և հանրային վերադրեալներ։ ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս ուրիշ տեղերու։
Ինչ գնել և կը ծախել ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտատոմսեր թէ՛ տեղ և թէ դուրս։ գրանցեալ և կը դնուին։ ամանաթներ, մասնաւորներ, ֆիքսիոներ, ոսկի և դրամներ։
Կ'ընդունի գրամական ուսանողներ նպաստաւոր պայմաններով։
Գրամատունս հաստատած է առանձնայատուկ տեղեկութիւններու համար լրացուցիչ բաժանմունք մը։

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՕՐԱԳԻՐ
Ամենազօրութիւնը մեր հոգեւորին մէջ ցանկալու համար ի՛նչպէսն ՀՅ ԳՐԵԼԻՆ սկսելով գումարներ
ոչ բաժանուն էր կոստաւորէ նաեւ թէ՛ իր հոգւոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ և ի նէրս հոգւոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու. և տարեանցներու գնում վրա ստամ. փոխանակութիւն, նեղատում և գրաւում։
Ծ'ինչպէս ներբերագրութիւնն ԶԼ՝ տեղեան և թէ տարբ տեղերու։
Եր իրազեկ տեղեկագրեալ և ճարտարարուեստական ընկերութիւնը ունի և կը մասնակցի ա սոնց։ Ինչպէս մասնաւոր ընկերութիւնները ունի ամէն տեսակ ապահովութիւններ։

ՄԵԾ ԴԻՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՄԱՆԱՒՈՒԼԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՆՐ. ՊԻՐՏԱԿԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մանաւորի ուսուցիչներ դիւրութիւն ունին տարեկան համար ժողովրդական ընդարձակագրութեան բնագրերու։ ուստի ընկերութիւն մը կազմեր և հրատարակեր ամենայն գեղեցիկ և հարազատ ամենաշահաւէտ յաջողութիւններ, գրագրեալ ուսանողներու։ Ինչպէս ուսարանի գրադարանի մը պիտի հանդիպի ամենայն գեղեցիկ գրքեր։
Մեր յաջողութիւնը մեր գրքերուն գեղեցիկ ոճերն են։ Ամենայն գրքերու գինը 10ին 30 տարի ամենայն երիտասարդաց պիտի դրաք։ Ով որ իրեն դիմի գրեալ վասան ըլլալ թէ լիսնը ջրոյկի վերադրուելի մը պիտի հանդիպի իւ կողմէն։ Պէտք է մեր նամակ վինարել, ներբեկելով երեք հատ մեկմէկ ջանկանոնը նամակագրոյն (գրալ) թղթատարի թղթերու համար։ Ես կը գրեմ գրքի համար «ԱՄՐԻՆԱ», նամակով թղթատուած, ոչնչաց որ ոչ ոք գրեալ իմանալ թէ ինչ է ներ առարկեր։ Ինձ ուղարկուած գրոյց նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։
Մի՛ յուսաբեր և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիր գերի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ ասիթէն, գրամանուելու համար։
Բարեւներ կ'ըսէ. «Ալիս մի՛ տատարիր, գրեցէ՛ք ինձի, և կը տանիք այն ինչ որ կը փնտռէիք»։
Հասցէ՝
ԿՕՐԱՆՕ ՓԱՐԻԶԻ. Հասատ. թիւ 6. Գալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան 14 Գ։

ՈՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ
ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՆՈՐ ՈՐ ԿՈՐՈՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՏԻԶԻՓԱԿԱՆ ԿԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՈՐՈՆՑ ԿԸ ՏԱՌԵՑՈՒՆ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ պատրաստած են մի՛, որ կը բերէ ուրախութիւն և յոյս։ Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար որոնց ջիղերը բոլորովին քայքայուած են դէշ ունակութիւններու հետեւանքով կամ անոնց պատրաստեր ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻՆԱ» դարմանն հնարիչ՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդոց փորձել զայն բոլորովին ձրիաբար, և երբեմն կանութիւն անոնց որոնք լսելիան կը տառապին։

Իմ դարմանս բարեբաղդ մէն է մարդուն, որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և օրէցօր, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրանալու սեռական դրդռանները դարձանելով ամբողջ ազատինչութիւնը։ Ան ի՛երարերան մեր յաջողութիւնն հոն ուր անիծագրութիւնը ոչնչանալ է իրեն։ Հոգեկան ոչնչից ընդվզիներու, ծնունդեան չարաբար դրդռանութեան, թերամարդ, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաեւ ոչնիսի անուշ է։ Ամենայն և ջղային սիրտի վրայ վնասաբեր ազդեցութիւն գործող դէշ ունակութիւններու թունէն ազատելու նաեւ թանձր թէյի կամ սուրճի չափաբար գործածութիւնը։ Անոնցմէ զատ ինչպէս չարաբերութիւնը։ Ինչպէս նաեւ գինեսէրներ, գինի։ Անոնցմէ չարաբերն, որոնք թէև յիմարանաւոր կենալ կը վարեն, բայց լսելիան կը սառանին պատանեկութեան հարեալ իմ դարմանս լսեալ կամաց ոչ երբեմնութիւնը, որոնց կը ձգտին ինքնայն բուսն գերազանց։

«ԱՄՐԻՆԱ» պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար։
«ԱՄՐԻՆԱ» աղբիւրն է ազատութեան։

ԿԸ ՂԻՐԿՈՒԻ ԶՐԻԱԲԻԱՐ

Ան ուժ կասայ սեռական գործարանները։ Ան ինքնայնութեան մը համար։ Ան ամենայն նշանները, որոնց երեսն կուգան անկարգութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան։ Ի՞նչ մեր ոչնչ։ Ներբերութիւն մը ոչխարն մէջ։ անհանգիստ քուն, առաջարկութիւն կը ներշնչէ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ կեանք է, նրան դրել ինձ, կասարելագոյն գաղտնի ընդունել թէ ես պիտի ղրկեմ իրեն ան դարմանը որ նորէն ոչ ոք հարցերութիւն պիտի դարձնեն ինքն։ Այդ դարմանին գործածութեան ընդհանուր գնը 10ին 30 տարի ամենայն երիտասարդաց պիտի դաք։ Ով որ իրեն դիմի գրեալ վասան ըլլալ թէ լիսնը զարթեցի վերադրուելի մը պիտի հանդիպի իւ կողմէն։ Պէտք է մեր նամակ վինարել, ներբեկելով երեք հատ մեկմէկ ջանկանոնը նամակագրոյն (գրալ) թղթատարի թղթերու համար։ Ես կը գրեմ գրքի համար «ԱՄՐԻՆԱ», նամակով թղթատուած, ոչնչաց որ ոչ ոք գրեալ իմանալ թէ ինչ է ներ առարկեր։ Ինձ ուղարկուած գրոյց նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։

Մի՛ յուսաբեր և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիր գերի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ ասիթէն, գրամանուելու համար։
Բարեւներ կ'ըսէ. «Ալիս մի՛ տատարիր, գրեցէ՛ք ինձի, և կը տանիք այն ինչ որ կը փնտռէիք»։
Հասցէ՝
ԿՕՐԱՆՕ ՓԱՐԻԶԻ. Հասատ. թիւ 6. Գալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան 14 Գ։

"ՆԱՍԻՕՆԱԼԱ,,
«Nationala»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱՆԻ Ի ՊՈՒԿԱՐԷՇ
1882Ի
(Կը գործէ Գերմանական Կառավարութեան հակակշռին տակ)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
ՊՈՒԿԱՐԷՇ. ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Դրամագլուխ ամբողջովին	ՖՐԱՆՔ
վճարուած	2,000,000
Պահեստի գումար	4,495,000
» » բրիմներու, վասաներու եւայլն մինչեւ 1911 Դեկտ. 31	24,218,973,60

Պուքրէշի «ՆԱՍԻՕՆԱԼԱ» կը կատարէ ամէն տեսակ կեանքի ապահովագրութիւններ խիստ նպաստաւոր պայմաններով։
Մանրամասն տեղեկութեանց համար
Դիմել՝ Օ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Ընդհ. Գործակալին Թուրքիոյ
Կ. Պոլիս, Գալաթիա, Լամբրիպիրի խան թիւ 9 և 10

ՕՔԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ
ՊԻԼԷԾԻՔ

Գիլէսէրի են կեդրոն և ոչխարի դէրայի մը վրայ հաստատուած պերայիլ օղլի օքելը, զոր իր բոլոր կազմութիւնները թարգմանելու պատուիրանները հոնդրաստիրելը կ'ապահովէ։ Կը յանձնարարուի բոլոր համբարներու ենթակայ հոն ոչխարի մորթ, ուր պիտի գտնէ նաև պոլսահանէն գնորդանց գերազանց հիանալի լարան, ամէն լեզուով թերթերու նոր մեքենայով մը։ Մաքուր մեքենայ և անգուշական խնամք։ Գիները։

ԱՌԵՏՒՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Ապահով և կանխիկ ելլալով Ամերիկա և աշխարհի ամէն կողմ երկաթուղիով և ջրանցքով նաւերով կը փոխադրուի։ Շաբաթը 3 անգամ չգնացք, ուսեալ, և ոչ ագարակ և առաւելութիւններ կ'ընծայուին։ Միլլիոնէրէ չիրանալերով Զալաթա Բէկի կէսմբէք փողոց 2 թիւ Ամերիկան լրագրատուն ընկերութեան գիմաց։
Ընդհ. Դրդակալ
Ժ. ՏԷՏԷ ՕՂԼՈՒ

Գործ չանցնողներուն գործ կը հայթայթուի։

Տէր. Տիգրան Թագիո
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՆԵՐԻՆՆ ԵՒ ՆԵՐՔԱՆԻ ԼԻՄՆԵՐՈՒ

Հիանալի կ'ընդունի ամէն օր, Շէրէֆ, Սամսի պէյի գրադարանի մասն, նամանան ազատութեամբ։
Դիր էրտրեաբանութիւն մէջ

Ագանց և ընտանց ինչպէս նաև ազատ ամէնայնի հին և նոր ոչխարեր, ոսկեայ գարդեր, ոսկեանիներ, արծիներու, ոսկեայ ու մանգարիտներ, ոսկեայ ամանեղէններ ամենայն մանրամասնութեամբ կը գտնուին։ Նրանցմէ և ոչոր հանանց ընտրեալ գնորդներ ամենայն նիւանգութիւններ ամենայնդարանի և բոլորովին նոր գրաբիտներ։ Սամսիրի ներկայ սաստիկ գրանցեալ կը գտնուի։ Ամենայն գրանցեալ ամենայն գրանցեալ։
Արդեսոք ոչ և է մէջը չի գտնուիր ինչ քիչ գրեալ և գրեալներ, վերկրեալ Սամսիրի և Անգլիոյ մէջ նեարուած, դիրքերեալ և յանկարծակի գրանցեալ գրանցեալ հնարաւորութիւններով գրանցեալ։

ՀԱՅԱԿԱՆԱՒՈՒՄ ԵՒՐՈՊԷԻՈՒ
«ՐՈՒՍԻ ԼԷ ԲԷՕՐԼԷ ՏՕՐԻԱՆ»
Հայկական պահանջուած նեարուած «Բրքի Փուրնալ»
Ալիքարանական գրադարան
քաղաքական եղեգեաթիլ
ՎԼԷ ՄԱԹԷՆ, ՎԼԷ ԹԱՆ, ՎԼԷ ՅՈՒՐԻՆԱԼ
եւն. քաղաքական օրաթերթեր
Գեղարուեստական լրագրավաճառներու մատաւոր գրեալ։ Դիմել Գալաթա, Գալաթ Ալի խառնէպ թիւ 12, նեփրատ գրադարանատան, Սարգան Դիրքեանի։

ԲՈՍ.— Ինչպէս տարբեր լաւ ինչ դեղ կը գործածուի ամենաբեր և ակոյանալի աչքերուց համար։
Որովհետեւ ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ Բօռ գործածուած վիճակի մէջ, բայց ամէն ինչ իւր հատուցեր ոչ ինչ կրնար ունենալ։ անոր ամէնէն լաւագոյնը և թանկը պէտք է փնտռել Հայկ Ալբերիչեանի դեղատնէն, Գալաթ Գարու Ցնեն Հասիանան մատաւոր։

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ
ՈՒԺԻ ՈՒ ԿՈՐՈՎ

Երիտասարդական ուժ ու կորովը և մարմնոյն առողջապահութիւնը ապահովելու համար անհրաժեշտ է ջիղերը զօրացնել, արիւնը մաքրել և ուժեղցնել։ Բժշկական մասնախումբ մը, որ տարիներէ ի վեր սանկ դեղ մը գտնելու կը հետամտէր, երկար փորձերէ ետք վերջապէս յաջողեցաւ գտնել «Նէոժէն» անուն դեղը, որ ջիղերը կը զօրացնէ, արիւնը կը մաքրէ, և երիտասարդական ուժ ու կորով կը պարգեւէ ամենէն տկարակազմներուն, ուժաթափներուն, անկարողներուն և իրենց առողջութենէն ու կորովէն յուսահատածներուն։ Անոնք որ կը փափաքին յարատեւ առողջութիւն մը վայելել, և մանաւանդ անոնք որ կը տառապին ամէն կարգի ջղային հիւանդութիւններէ, անարիւնութենէ, տժգունութենէ և ուժաթափութենէ, պէտք է անմիջապէս առնեն հանրահռչակ «Նէոժէն»էն, որուն կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Պազէ Գարու 6. Մինասեանի դեղարանը։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆԲԱՑԻՆ ԿՈՂՄԷ ՎԱՐԿ ԿԸ ՎԱՅԵԼԷ Հիմնուած 128ին։

Պոլիս. Ծրզալ օղլու, իր յատուկ շէնքին մէջ դրամ կ'ընդունի և փոխատուութիւն կ'ընէ հեռաւոր պայմաններով։

ԴՐԱՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Մէկ տարի և աւելի պայմանաժամով թղթուած դրամներու համար տարեկան հարիւրին հինգ տոկոս կուտայ։ Իսկ առանց պայմանաժամի և ընթացիկ հաշիւի, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պայմանաւ թղթուած դրամներուն համար տարեկան հարիւրին երեք տոկոս կը վճարէ։ Առանց պայմանաժամի ընդունուած դրամին քանակութիւնն է մէկ քառորդ Օսմ. ոսկիէն մինչեւ 200 ոսկի։

ԴՐԱՄԻՆ ՑԱՆՁՄԱՆ ՑԱՋՈՒՐԴ ՕՐԷՆ ՏՈԿՈՍ ԿԸ ԲԱՆԻ

Ցիսուն ոսկիէն աւելի դրամ յանձնողները, եթէ ուզեն, կրնան իրենց դրամագլուխին տոկոսը ամսէ ամիս առնալ։

ԴՐԱՄ ՓՈԽ ՏԱԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գոհարեղէններու, արծաթեայ անօթներու և արժէքաւոր գիրերու փոխարէն դրամ փոխ կուտայ տարիւրին ութը տոկոսով։

ՀԱՐԳԻՑԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Մէկերի մինչեւ ասասու օրան 100,000 քիլօ գաւուրմալը ԷՖԷ մուրապիլ ապատան միլոսոքիլին էրքէք գէվերնդ վէ դեսը գէվերնդդ դոյուն էթիրին պէտէր քիլօսը 8 ղրշ. 35 փարա Գիւրթլու թալիպի էօսմանիսնտ տիր։ իսալէի զամիյէսի չէտրի հարին 18մէտի ալէնճէնպէկ կէտիւ իթար խոյնէնէկինտէն, թալիպլերին եկվմի մէգքիւրաթ զէվալի սապաթ Զաէ Լէվպանիսթը Ռումանիէյ սաարէսի միւսայէսէտի զամիսիսնէնտա միւրաճաաթ էդիլէճէրի։
16 Նիսան 13.9 2—2

«ԹՕԲՐԱԳ»

Զբրաք վի թիւճարի «ԹՕԲՐԱԳ» մէմուասարնդն բէք չօդ արանան պիրինի նիսսէխէնին թաղը խիթամ պուլարագ սաթըրլա չէդտրելիմաք։
«Թօբրագ» մէմէլէթիմիզաք էկէկանէ իւմի վէ սանկի զբրաթը գալէթաթը տբր։ Հէր գէսի, վէ գալիքսիզդարդը թէմամիսագ իսթէյէն զէվաթա պիլիսաա թավսիյէ օլունուր։ Սէգիզէկի 20, ալթը այլըզը 10 զրուշա սան «Թօբրաղա Զիրիթճի քիթիպանէսինտէ ապօնէ զայտ օլունուր։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՁԻՒԼԱՐԱՆ
ԵՂԱԴԴՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՎ
ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՓԻԷՃԵԱՆ

Զուլարան որ չարքի երեսուն տարիներէ ի վեր հաստատուած է, ունի ամենավերջին կոստարելութիւններով օժտուած մեքենաներ։—Զուլարանիս մէջ կը պատրաստուին հայերէն, Թուրքերէն, ֆրանսերէն, սուսերէն, պուլկարերէն, հրեերէն և ֆրանսերէն ամէն տեսակ ազգանուն, տառեր, ինչպէս նաեւ լարաթիզ մասերը ալ է եղաւ, գաւառի, ենթերէն, կապերիներ և գէն։—Մեր բոլոր արտադրութիւններէն կը պատրաստուին մանանգեր Զուլարի մը հակադրութեան տակ և լանձնարարութիւնք կը կատարուին փոխ թոգ և անթերի ընտանեաց։—Զուլարանիս տառերու ցուցակը փոխադրելուն և գրենդ։—Մեր մէկ հասցէն՝

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՓԻԷՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս Պազար Ալի ճաստաւէ, Մ. Երէգ Սեբեի դիմաց, թիւ 1։

Corset Houri
«ՔՕՌՍԷ ՀՈՒՐԻ»

Պոլսոյ Գալաթի առաջնակարգ ձեւագէտ Տիկին Ցիլանեան, որ ասկէ երեք տարի առաջ Ամերիկայ Տան համար պայմանագրով Բարիզէն եկաւ, այս անգամ իր բազմաթիւ յանձնարարութիւնն ամբողջով և քաջալերութեամբ, Բալիվաւսի վաճառատան կենտրոն, Աբդիսօղլու Աբարթմանին 9 թիւ ընդարձակ և չքեղ սենեակներ մը հատատած է և յատուկ վրայ քարեներու պատրաստութեան համար ամէն ինչով է գոհ դրած է երբ յանձնելի յանձնարարներուն հանդուցեալ ուսումնասիրութիւն մեր հանրաբարեկամներուն։ Ինչպէս նաեւ Բարիզէն քերել առած է Գալաթի ճոխ մէջը մը։
Բոլոր ճաշակի տէր Տիկինները պիտի փութան անշուշտ օգտուիլ այս հատատութենէն, որպէս վարիչը այնքան մեծ հարգաւ կը վայելէ, և որ բոլոր ճաշակները կատարեալ գոհացում պիտի գտնեն։ 25—7

ՔԻՒՔ, ՔԻՒՔ, ՔԻՒՔ
ԴԵՐՁԱԿ—ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՑԱՐՈՒԹԵԻՆ ԳՈՆԵԱԼԵԱՆ

Վկայեալ Բարիզ։ Պոլիս, Սուլթան Համամ, Պաքրճիլար, 84։

Սոյն Դերձակ-Վաճառատունը պէտք դիմեն ամէն անոնց որ կը փափաքին ունենալ անգլիական և ֆրանսական լաւագոյն կերպասներէ, նորաձեւ, շիք, տոկուն և գիւրամատչելի գիներով վայելող հագուստներ
ՄԻՄԻԱՅՆ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ